

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

ҲАФТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№ 43 (12319)
28 октябри
соли 2021

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

► ҶАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Кӯдакистони "Бону" бозсохт шуд

21 октябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ

Акбар Асадулло сурат гирифта, барои таҷдиду муҷахҳазгардонии муассисаи томақтабӣ зиёда аз 3,5 миллион сомонӣ сарф гардидааст.

Мавриди зикр аст, ки кӯдакистон дар деҳоти Кангурт ханӯз соли 1985 сохта шуда, дар давоми солҳои фаъолият боре ҳам таъмири ҷиддӣ нашуда буд ва бино дар ҳолати садамавӣ қарор дошт. Акнун дар доираи ҳидоятҳои созидаи Пешвои миллат кӯдакони ин ҷамоат ҳам соҳиби боғчаи зебо шуданд.

Боғчаи кӯдакони "Бону" аз 2 ошёна иборат буда, дар он имконияти фарогирии то 200 кӯдак ба таълим ва тарбия мавҷуд мебошад. Барои тарбияи атфол 5 мураббӣ ҷалб шудааст.

Дар давоми корҳои сохтмонӣ ҳамаи ҳуҷраҳои бино аз таъмири асосӣ бароварда, бо рахтҳои наву замонавӣ, мизу ҷевон, бозичаҳо барои кӯдакон ва ошхона бо тамоми лавозимот ва дигар ашёи зарурӣ таъмин карда шудааст.

Раҳмон дар деҳоти Кангурти ноҳияи Темурмалик баъд аз таъмири азнавсозӣ боғчаи кӯдакони "Бону"-ро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Иншооти мазкур ба ифтихори ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи дастури ҳидоятҳои маорифпарваронаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бобати баланд бардоштани сатҳи донишмӯзӣ ва маърифатнокии насли наврас мавриди таҷдид қарор гирифта, ба истифода дода шуд.

Таъмири азнавсозии кӯдакистони "Бону" дар деҳоти Кангурт аз тарафи соҳибкор

ДАР ИН ШУМОРА: •

Сулҳ ҳамеша поянда бод!

саҳ. 4

Меҳргон меҳр афзояд

саҳ. 5

Минтақаи Кӯлоб:

вақт нигарон намешавад

саҳ. 7

Аз ҳаракати олимпӣ то
омодагӣ ба зимистон

саҳ. 8

Ҷавононро зиракӣ мебояд

саҳ. 9

«ТОҶИКИСТОН»,
пешрав бошӣ мудом!

саҳ. 10

Таҳаммулпазирӣ - хислати
ҳамида

саҳ. 11

Донистани қоидаҳои забон
ҳатмист

саҳ. 12

Обуна ба ҳафтаномаи «Омӯзгор» барои соли 2022

Агар хоҳед, ки дар соли 2022 аз навгонҳои соҳаи маориф ва илм огоҳ бошед, амру фармоиш ва дастурҳои вазири маориф ва илм ва асноди соҳаи маориф ва илмро саривақт дастрас намоед, аз таҷрибаи ҳамкасбон огоҳ гардед, таҷриба, андеша ва дарҳости худро пешниҳод карда тавонед, ба нашрияи дӯстдоштаи худ – «Омӯзгор» обуна шавед.

Нархи обуна барои як сол бо иловаи хидмати почта 149 сомонӣ 05 дирам

СУРАТҲИСОБИ МО

ДХ БДА ҶТ «Амонатбанк»
с/х 20202972200817101000
х/м 20402972316264

РМБ 350101626
РМА 010009400
Ба «Омӯзгор»

@►► Почтаи электронии «Омӯзгор»: omuzgor@inbox.ru

Телефони боварӣ: 227-76-86

► ҶАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Ифтитоҳи коллеҷи
тиббӣ дар Кангурт

21 октябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо мақсади ифтитоҳи як қатор иншооти иҷтимоӣ, саноатӣ ва мулоқот бо сокинон ба ноҳияи Темурмалики вилояти Хатлон ташриф оварданд.

Роҳбарият ва мардуми меҳмоннавози ноҳия Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро бо самимияти хоса истикбोल гирифтанд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нахуст дар ноҳияи Темурмалик бинои Муассисаи таълимии Коллеҷи тиббии Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон дар деҳоти Кангуртро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Бинои Коллеҷи тиббӣ дар асоси дастуру супоришҳои бевоситаи Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар доираи таҷлили ҷашни бузургии миллӣ – 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бунёд ва ба истифода дода шуд.

Иншооти мазкур бо шакл ва тарҳи ҷолиб бунёд шуда, аз 3 ошёна иборат мебошад. Муассиса имкони фарогирии 250 нафар донишҷӯро дорад.

Коллеҷи мазкур дорои 36 синфхонаи таълимиву лабораторӣ, 5 кафедра, 14 синфхона, 6 озмоишгоҳ, китобхона барои 30 ҷой, ошхона барои 60 ҷой ва инчунин толори маҷлисӣ барои 240 ҷойи нишаст мебошад.

Иттилоъ дода шуд, ки масоҳати умумии ҳудуди Коллеҷи тиббии Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон дар деҳоти Кангурт 10 ҳазор метри мураббаъ буда, масоҳати зери сохтмон 1125 метри мураббаъро ташкил медиҳад.

Бинои иловагии
муассисаи таълимӣ

21 октябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар деҳаи Хуррамзамини деҳоти ба номи Исмаи Шарифи ноҳияи Данғара бинои иловагии Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 8-ро ифтитоҳ намуданд.

Иншооти соҳаи маориф аз 9 синфхонаи барҳаво иборат буда, барои хонандагони синфҳои ибтидоӣ пешбинӣ шудааст. Дар бинои каблии муассиса аз сабаби фарсуда будани он барои ба таълим фаро гирифтани наврасон шароити таҳсил ба талабот ҷавобгӯ набуд.

Бинои иловагии Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии

рақами 8 дар доираи омодагӣ ба таҷлили ҷашни 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи соҳибкорон бо назардошти фароҳам овардани шароити замонавии таълим барои наврасон сохта шудааст.

Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо ёдоварӣ аз шароити фароҳамшуда омӯзгоронро барои дар рӯхияи хештаншиносӣ ва омӯзиши донишҳои муосир тарбия намудани наврасон вазифадор карданд.

Дар маҷмӯъ, дар иншооти соҳаи маориф 288 нафар дар ду баст ба таълим фаро гирифта мешаванд.

President.tj

21 октябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пас аз ифтитоҳи иншооти таъиноти гуногун дар ноҳияи Темурмалик ба ноҳияи Данғараи вилояти Хатлон ташриф оварданд.

Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар деҳоти Корези ноҳияи Данғара нахуст Муассисаи давлатии таъ-

бадеӣ ва китобхонаи тозанаширо соҳавӣ, истилоҳи нақлиёти қисми оташнишонӣ, 25 ҳуҷраи қорӣ, хобгоҳ барои омӯзгорону курсантон, толори варзишӣ, маҷлисоҳои васеъ барои баргузор намудани ҷамъишӯ чорабиниҳои сатҳи ноҳиявӣ ва ҷумҳуриявӣ, ошхона, нуқтаи тиббӣ, таваккуфгоҳ, мавзеи қушод барои гузаронидани машқҳои тактиқӣ, бозиҳои футболӣ, баскетбол, волейбол ва машқи гимнастикӣ иборат ме-

энергетика дар иншооти хоҷагии халқ ва неругоҳҳои барқи обии Ҷумҳурии Тоҷикистон махсуб мешавад.

То ин вақт мутахассисон дар ин соҳа бо дастгирии Ҳукумати мамлакат дар хориҷи мамлакат ба таҳсил фаро гирифта мешуданд.

Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни шиносӣ бо шароити муассисаи навбунёд ва суҳбати самимӣ

Коллеҷи оташнишонӣ –
техникӣ дар Данғара

лимии “Коллеҷи оташнишонӣ-техникӣ”-и Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба истифода супориданд.

Иншооти калони таълимӣ дар доираи тантанаҳои ҷашни бузургии миллӣ – 30-солагии Истиқлолияти давлатӣ дар масоҳати умумии 2,8 гектар бо тарҳи хеле зебо ва ҷавобгӯ ба талаботи замон бунёд гардидааст.

Муассисаи давлатии таълимии “Коллеҷи оташнишонӣ-техникӣ”-и Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ноҳияи Данғара барои қабули 760 нафар донишҷӯ пешбинӣ шудааст.

Зимни шиносӣ ба Сарвари давлат иттилоъ дода шуд, ки бинои “Коллеҷи таълимии оташнишонӣ – техникӣ” дар ноҳияи Данғара аз 6 ошёна, 39 синфхонаи барҳавоӣ техникӣ ва электронӣ мучаххаз бо таҷҳизоти лавозимоти муосири дарсӣ, китобхонаи электронӣ бо теъдоди зиёди адабиёти илмӣ-

бошад.

“Коллеҷи оташнишонӣ – техникӣ” дар ноҳияи Данғараи вилояти Хатлон аввалин таълимгоҳи махсуси давлатӣ дар самти омода намудани мутахассисони соҳаи бехатарӣ аз суҳтор ва тайёр кардани кадрҳои соҳаи

бо омӯзгорону курсантон ба сифати қорҳои анҷомёфта баҳои баланд дода, ба масъулон ҷиҳати истифодаи шароити имкониятҳои мусонди таълимӣ ва тайёр кардани кадрҳои баландхаттисоӣ соҳаи дастуру супоришҳои мушаххас доданд.

► ТАҶСИР

Анҷумани VI омӯзгорон ва
кормандони маориф

28-29-уми октябри соли 2021, соати 830 дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон Анҷумани VI омӯзгорон ва кормандони маорифи кишварҳои узви Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил зери унвони “Ҷазои таълимии Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил манбаи стратегияи рушди устувор” ва нахустин Фестивали маҳорати педагогии омӯзгорон ва кормандони маорифи кишварҳои узви Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил оғоз меёбад, ки дар он омӯзгорон ва кормандон соҳаи маорифи ҷумҳуриҳои Россия, Беларус, Арманистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Ўзбекистон ва Тоҷикистон иштирок мекунанд.

Дар маросими ифтитоҳи анҷуман муовини Сарвазори Ҷумҳурии Тоҷикистон Сатторӣён Матлубахон Амонзода, мушовири Раёсати ҳамкориҳои башардӯстона, мушқилоти умумии сиёсӣ ва иҷтимоии Кумитаи иҷроияи ИДМ Қазак Галина Николаевна, ҳамраиси Раёсати Фонди байнидавлатии ҳамкориҳои башардӯстонаи кишварҳои узви ИДМ, Намоёндаи Федератсияи Россия дар Шӯрои ҳамкориҳои башардӯстонаи кишварҳои узви ИДМ, Намоёндаи махсуси Президенти Федератсияи Россия оид ба ҳамкориҳои фарҳангии байналмилалӣ Шведкой Михаил Ефимович, муовини вазири маориф, илм, фарҳанг ва варзиши Ҷумҳурии Арманистон Андреасян Жанна Арамовна, муовини вазири маорифи Ҷумҳурии Беларус Кадлубай Александр Владимирович, муовини аввали вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Қазоқистон Қаринова Шолпан Танатовна, муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Қирғизистон Ҷусупбекова Надира Синташевна, муовини аввали вазири маорифи Федератсияи Россия Бугаев Александр Вячеславович, вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Имомзода Муҳаммадҷоф Сайдалӣ, ҷонишини директори Институти илмӣ - тадқиқотии ба номи А.Авлони Вазорати маорифи халқи Ҷумҳурии Ўзбекистон Пардаева Меҳринисо Дониёровна

суханронӣ хоҳанд кард.

Сипас, анҷуман аз рӯйи 5 номинатсия: муайян кардани роҳҳои муассири таълими таълими дастрас ва босифат дар ҳама сатҳҳо ва рақамикунонӣ дар соҳаи маориф; вазъ ва дурнамои рушди илми педагогика дар кишварҳои ИДМ; муносибатҳои инноватсионӣ дар таълиқи стандартҳои касбии омӯзгор ва ташкили қорҳои таълимӣ дар ташкилотҳои таълимии кишварҳои ИДМ; ҷаҳолсозӣ ва рушди шарикӣ байни ташкилотҳои таълимии кишварҳои узви ИДМ бо мақсади таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ башардӯстона дар ҷазои ИДМ; ҳамкорӣ дар вусъат, паҳн ва ҳифзи забони русӣ ҳамчун воситаи муҳимтарини ҳамгироии кишварҳои узви ИДМ идома ёфта, намоёндогон вобаста ба номинатсияҳои иштирок ва суханронӣ мекунанд.

Фестивали маҳорати педагогии омӯзгорон ва кормандони маорифи кишварҳои узви Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил баъд аз маросими мукаддимаӣ аз рӯйи номинатсияҳои “Муаллим”, “Мураббӣ” ва “Равоншиносӣ” ба қори худ идома медиҳад. Дар фарҷом ба иштирокчиёни Фестивал диплом супорида мешавад.

Ҳамчунин, дар рафти Анҷуман ба як қатор омӯзгорон ва кормандони кишварҳои узви ИДМ нишони «Аълоии маорифи Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил» супорида мешавад ва иштирокчиёни аз Осорхонаи миллии Тоҷикистон ва қасри “Қохи Наврӯз” дидан мекунанд.

Ёдовар мешавем, ки анҷумани омӯзгорон ва кормандони маорифи кишварҳои узви Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар ду сол як маротиба доир мегардад ва он ба фароҳам овардани шароит барои рушди раванҳои ҳамгироӣ, ҷустуҷӯи ҷаҳолҳои шаклҳо ва механизмҳои нави ҳамкориҳои кишварҳои узви ИДМ дар соҳаи маориф мусоидат менамояд.

Аз 1 то 10 ноябр хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Тоҷикистон ба таътил мебароянд.

▶ АМНИЯТ

Чавонон ва хатарҳои ҷаҳони муосир

Дар Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон мулоқоти судманд перомони масоили пешгирии шомилшавии занону чавонон ба хизбу ҳаракатҳои экстремистии террористӣ, хуруфотпарастии ифротгарой, ташвиқи фарҳанги миллӣ,

луб баргузор гардид.

Дар мулоқот муовини аввали раиси Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Нигора Гаффорзода, муовини директори Муассисаи давлатии Маркази исломшиносӣ М.Наҷотзода, роҳбарият ва кормандони Раёсати

таи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Нигора Гаффорзода бобати баланд гардидани мавқеи занон дар ҷомеа ва нишондиҳандаҳои гендерӣ дар мамлакат иброи андеша кард.

Дар идома, кайд гардид, ки муҳаққиқон ва коршиносон бар ин назаранд, ки зухуроти номатлуби бунёдгарой (фундаментализм), тундгарой (радикализм), ифротгарой (экстремизм) ва дахшатафканӣ (терроризм) дар маҳрумиятҳои фикрӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ реша дошта, кишрҳои камфаъл ва камзарфияти иҷтимоӣ зӯрварии бадбинӣ, истибод (деспотизм) ва хушунат тавлид мекунанд.

Ифротгароии динӣ маҳсули фарҳанги номукамал ва натиҷаи ҷаҳолати мардумист. Аз ин ҷост, ки ҳоло таъмини амният дар ҷомеаи ҷаҳонӣ дар сарҳати масъалаҳои мубрами рӯз қарор дорад.

Бо дарназардошти ин, тамоми сокинони мамлакат, махсусан, чавонорон зарур аст, хушғеҷу зиракии хешро аз даст навода, донишҳои сиёсӣ ва ҳуқуқии хешро баланд бардоранд ва дар ҳифзи яқпорчагӣ ва арзишҳои милливу давлатӣ саҳмгузор бошанд.

Дар Донишгоҳи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон ҳамроҳи кормандони соҳаи кооператсияи

Стипендияи раиси вилоят ва раисони шаҳру ноҳияҳо аз ҳисоби муҳассилин ва олимони чавони донишгоҳи меафзоёд. Аз ҷумла,

Неруи созандаи ҷомеа

матлубот тахти унвони «Чавонон - пайравони Пешвои миллат» баргузор гардид.

Дар ҳамоиш сардори Раёсати кор бо чавонон ва варзиши вилояти Суғд Мирзоқосим Каримзода ва сармутахассиси шӯъбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи дастгоҳи Раиси шаҳри Хучанд Умедашон Сайдуллоева иштирок ва суҳанронӣ намуданд.

Ҳамоишро директори донишгоҳи дотсент Ҳошимзода Ҳомид Ҳасан оғоз бахшида, таъкид намуд, ки дастовардҳои устодон ва донишҷӯёни донишгоҳи назаррас буда, ҳамаҷола гирандагони

гирандагони идрорпулии раиси вилояти Суғд дар соли таҳсили 2020-2021 аз ҳисоби олимони чавон ва донишҷӯёни донишгоҳи ба 27 нафар расид, ки аз ин шумора 6 нафар аспирант, 6 нафар магистрант ва 15 нафар донишҷӯ мебошанд.

Сипас, сардори Раёсати кор бо чавонон ва варзиши вилояти Суғд Мирзоқосим Каримзода маърузаи пурмуҳтаво намуда, аз нақш ва мавқеи чавонон дар ҷомеа ёдовар шуда, донишҷӯёро ба меҳандустӣ ва ободонию созандагӣ даъват намуд.

Нӯзмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

Қадамҳои устувор дар раванди «Рақамикунонии таҳсилот»

23-24-уми октябр дар оёишгоҳи Шоҳамбарии шаҳри Ҳисор бо таҷассуси Маркази ҷумҳуриявии таҳсилоти иловагии Вазорати маориф ва илм бо иштироки муқарризонии дарсҳои видеоӣ семинар-машварат доир гардид.

Ҳамоишро директори маркази номбурда Умедҷон Сафарзода ифтиҳон бахшида, гуфт, ки лоиҳаи «Рақамикунонии таҳсилот» бо дастгирии шарикони рушди ЮНИСЕФ татбиқ гардида, қорҳои техникаи лоиҳа – наворбардорӣ, танзиму тадвини дарсҳои видеоӣ аз ҷониби ширкатҳои «Абдулло-медиа», «Ҳамсадо» ... анҷом дода мешаванд.

Муовини ректори Донишгоҳи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф ва илм Абдусаттор Начмиддинзода оид ба раванди амалисозии лоиҳаи мазкур маълумот дода, кайд кард, ки то имрӯз беш аз 70 дарсади сенарияҳои дарсҳои видеоӣ (1209 дарс) омода ва ба муқарризонии пешниҳод гардидаанд. Қоршиносон ҳамаи онҳоро аз назар гузаронидида, тақризи навиштаанд. Дар умум, гурӯҳи қории лоиҳа бояд тибқи нақша то охири соли равон 2005 дарси видеоиро таҳия намуда, ба навор гиранд. Ин дарсҳо аз

тариқи шабакаи телевизионии «Илм ва табиат» нишон дода мешаванд. Татбиқи ин лоиҳа қадами устувори

Вазорати маориф ва илм ҷумҳурии дар самти рақамикунонии таҳсилот мебошад.

Муқарризон – олимони, қаламқашон, устодону омӯзгорони мактабҳои олии ва миёнаи умумии кишвар дарсҳои видеоиро аз рӯйи 14 фанни таълимӣ тамошо карда, фикру мулоҳизоту худро баён доштад ва ба нуқсу камбудииҳои қойдоштаи ишора намуданд. Аз ҷумла, муқарризи дарсҳо аз фанни забони тоҷикӣ, сармуҳаррири маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» Саида Набизода иброз дошт, ки омӯзгорон бояд ба тарзи талаффузи вожаҳо ва оҳанги гуфтори хеш бештар таваҷҷуҳ намоянд.

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ,
«Омӯзгор»

▶ НАТИҶАГИРӢ

Дар толори раёсати маорифи вилояти Хатлон қаласаи қорӣ бо иштироки мудири шӯъбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоят Рамазон Насриддинзода, сардори раёсат Ашӯралӣ Олимӣ ва мудири шӯъбаи бахшҳои маорифи шаҳру навоҳӣ ва дигар қормандони соҳа

Барномаи миллии пешгирии ҳуқуқвайронкунии дар байни ноқилигон барои солҳои 2020-2024» дар муассисаҳои таълимӣ ва шӯъбаи маорифи ноҳияҳои Ховалинг, Фархор, А. Ҷомӣ ва Қушонӣ баромад кард. С. Алимардонов, сармутахассиси раёсат дар қорҳои омӯзиши ҳолати таълиму тарбия дар синфҳои

соҳаи маорифи вилояти Хатлон қорҳои солҳои 2017-2021» дар шаҳру ноҳияҳои вилоят суҳанронӣ қарданд.

Дар қаласа Н. Подшоҳзода, мудири шӯъбаи маорифи ноҳияи Хуросон, М. Навқарова, сармутахассис, А. Усмонов, сармутахассис ва Ҷ. Идизода, мудири бахши банақшагири, иқтисод ва

Баррасии масоили муҳими соҳаи маориф

баргузор гардид.

Дар қаласаи мазкур 15 масъала мавриди баррасӣ қарор гирифт. Сардори раёсати маорифи вилояти Хатлон Ашӯралӣ Олимӣ доир ба фаъолияти раёсат ва шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо дар нӯҳ моҳи соли 2021 ҳисобот дод. Қайд гардид, ки дар ин давра ба ифтиҳори қашни 30 – солагии Истиклоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон як қатор синфхонаҳои иловагӣ ва муассисаҳои нави таълимӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифтанд.

Баъдан Давлат Сафаров, сармутахассиси раёсати маорифи вилоят, оид ба рафти иҷрои Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар қорҳои

ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумии шаҳру ноҳияҳои Левақант, Шаҳритус, Данғара ва Темурмалик, оид ба рафти иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар қорҳои масъулияти қадару модар дар таълиму тарбияи қарзанд» дар шӯъбаи маориф, муассисаҳои таълимӣ ва муассисаҳои томақтабии ноҳияҳои Ховалинг, Вахш, Қайхун ва Мир Сайид Али Ҳамадонӣ, муовини директори муассисаи таҳсилоти иловагӣ Ф. Ҳотамов, сармутахассиси раёсати маориф Баҳриддин Ҳалимов, оид ба рафти иҷрои қарори раиси вилояти Хатлон «Дар қорҳои тақдиқи Нақшаи қорабиниҳо оид ба татбиқи Барномаи давлатии рушди муассисаҳои

захираҳои қадрии раёсати маорифи вилояти Хатлон оид ба раванди иҷрои дастури раиси вилояти Хатлон ҳисобот доданд.

Ҳамқунин, оид ба гузаронидани санҷиши ҳолати беҳатарӣ аз сӯҳтор дар муассисаҳои таълимӣ, барқарафти намудани вайронкунии қонун, сабабу шароитҳои ба онҳо мусоидаткунанда дар соҳа, иҷрои Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар қорҳои сари вақт омода намудани соҳаҳои иқтисодиёт ва иҷтимоиёти ҷумҳурии қорҳои фаъолияти мунтазам ва самарабахш дар давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2021-2022» баромад намуданд.

С.АЗИЗӢ,
«Омӯзгор»

► АҶКОР

Алҳазар аз ғояҳои хатарноку бебунёд!

Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон волотарин дастовард дар таърихи халқи тоҷик махсуб ёфта, оғози дубораи давлатдорӣ миллати тамаддунсозу куҳанбунёд ба шумор меравад. 30 сол қабл кишвари мо истиқлол ба даст овард, вале душманони дохилӣ ва хориҷии кишварамон намехостанд, ки тоҷикон соҳиби як давлати соҳибистиқлолу озод шаванд, бинобар ин, дар Тоҷикистон оташи ҷангро барафрӯхтанд. Барои ба эътидол овардани ин вазъ роҳбари кордоне лозим буд, ки бовариӣ мардумро ба даст орад давлатро аз хатари нестшавӣ ҳалос намояд. Хушбахтона, ин гуна шахси боиродаву боматонат ба майдони сиёсат қадамҳои қавӣ гузоштанд ва дар як муддати кӯтоҳ кишварро аз вартаи ҳалокат раҳониданд. Сарвари тозаинтиҳоб Эмомалӣ Раҳмонов дар нахустин баромадашон аз минбари баланд ба мардум ваъда доданд: “То вақте ки як фарди миллат дур аз Ватан ва дар ғурбат қарор дорад, ман худро орому хотирчамъ намехисобам”.

Ба ваъдаи ҳудашон вафо қарданд ва зиёда аз як миллион гурезаро, ки аз тарси ҷонашон ба кишварҳои бегона ҳиҷрат карда буданд, ба ватани аҷдодии худ баргардониданд. Сулҳи тоҷикон барқарор гардид, аммо мамлакатро бухрони шадиди иқтисодӣ фаро гирифта буд. Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон барои раҳонидани шаҳрвандон аз вартаи ҳалокатбор ва бехтар қардани сатҳи зиндагии мардуми деҳот 75 ҳазор гектар заминро ҷудо карда, ба халқ доданд, ки ин заминҳо то имрӯз бо номи “замини Президентӣ” мавриди киштукор қарор доранд. Тамоми вазорату кумита ва дигар ниҳодҳо барқарор карда гардид, рамзҳои давлатӣ ва Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шуданд. Бо роҳбарии Пешвои миллат се ҳадафи стратегияи миллӣ: таъмини амниятӣ, озукаворӣ, истиқлоли энергетикӣ, раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ роҳи ҳалли худро ёфта, ҳоло мардум барои иҷрои ҳадафи чоруми стратегияи миллӣ - саноатикунони босуръати кишвар сарбаландона фаъолият карда истодаанд.

Имрӯз Ҷумҳурии Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ ҳамчун кишвари пешбарандаи сиёсати сулҳҷӯнаю созанда эътироф шудааст. Пешвои миллат дар ҳама баромадҳои худ оид ба таҳдид ва хатарҳои ҷаҳони муосир суҳан ронда, қулли мардуми кишварро ба хушбӯрию зиракии сиёсӣ даъват менамоянд.

Мо - шаҳрвандони кишвар, бахусус, ҷавонони Ватанро лозим аст, ки дар ҳама ҳолат хушбӯро бедор бошем, зиракии сиёсиро аз даст надиҳем, ба хабарҳои дурӯғу игвангез, ки аз тарафи аъзои ҳар гуна ҳизбу ҳаракатҳои тундраву бегона паҳн карда мешаванд, бовар накунем. Зарур аст, ки ба хоҳири ободу зебо гардонидани кишвар ва некуаҳволии халқамон бо ҳисси баланди ҳештаншиносиву ҳудогоҳии миллӣ талош намоём. 22 июли соли 2021 дар сарҳади Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади санҷидани омодабошии ҷангии ҷузъу томҳои сарҳадии кишвар, бори аввал дар таърихи давлати соҳибистиқлоли Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҷорабиниҳои ҳарбӣ тахти унвони “Марз-2021” гузаронида шуд, ки дар он 100 ҳазор нафар афсару сарбози Қувваҳои Мусаллаҳ, кормандони хифзи ҳуқуқ ва 130 ҳазор афсару сарбози ҳайати захираҳои сафарбарии тамоми қаламрави мамлакат ба бонги хатар ҷамъ оварда шуда, омодабошии ҷангии онҳо санҷида шуданд. Дар ҷорабиниҳои зикршуда 1023 техникаи зирехпӯши ҷангӣ, 3167 техникаи автомобилӣ ва махсус, 447 воситаи артилерӣ ва миномёт, 234 воситаи мудофиавии зиддихавоӣ, 45 тайёра ва ҷарҳобҳои ҷангиву нақлиётӣ ба минтақаҳои иҷроӣ вазифаҳои ҷангӣ бароварда шуданд. Ҷорабиниҳои зикршуда нишон дод, ки давлати соҳибистиқлоли Тоҷикистон метавонад дар ҳар вақту ҳолат худро аз душманони дохилӣ ва хориҷӣ эмин нигоҳ дорад.

Ҷамолiddин СИРОҶЗОДА,
директори литсейи №2 барои хонандагони болаёқат дар шаҳри Душанбе

Арзишмандтарин неъмате, ки мо дар замони Истиқлоли давлатӣ ба даст овардем, аҳдномаи сулҳу ваҳдат дар Иҷлосияи 16 – уми Шӯрои Олӣ буд, ки бо талошҳои Президенти кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон сурат гирифт.

Сулҳ асоси ҳама гуна пешрафту таракқиёт ва осоиштагист. Дар акси ҳол, мамлакат ба ҳаробазору вайрона табдил меёбад.

Сулҳ ҳамеша поянда бод!

Биёед ба вазъи давлати ҳамсоя Афғонистон мурур кунем. Бо амри тақдир дар баробари таъйин гардидани падар ба ҳайси мушовири вазири маориф дар Афғонистон (солҳои 1978 – 1983) аз яксолагӣ дар ин мамлакат ҳузур доштам, хотираҳои ширини зиёд аз ин диёр дорам ва ҳар гоҳ китоби падар «Дар хизмати маорифи Афғонистон»-ро ҷарағ мезанам, он хотираҳо боз думбологирам мекунам. Чӣ шуд бо ин сарзамини ҳамзабону ҳамдини мо? Охир, замоне он ҷо ободӣ, пешравӣ, озодӣ буд. Падар, ки дар ин мамлакат барои бачаҳои тоҷикону паштуҳо, туркману ўзбекҳо ва балучҳо «Алифбо» навиштаанд, имрӯз дилхун гардида, аз воқеаҳои дар ин кишвар рухдода амиқ андешаманданд. Худ,

ки аҳли илму маърифат ҳастанд, барои маориф, таълиму тарбия, аз мактаб дур мондани кӯдакону муаллимон, ҳусусан, духтарон ғамгин аст. Рӯзҳои охир мавзуи суҳанашон танҳо атрофи ҳолу аҳволи мардуми Афғонистон аст. Воқеан, хеле саҳт аст ин ҳол. Ҳатто боре гуфтанд: Худо маро ақаллан даҳ сол ҷавонтар мекард, меафтам дар паҳлӯи тоҷикони ин кишвар қарор мегирифтам.

Вале ҷуноне меғўянд, поёни шаби

сиёҳ сафед аст. Бигзор, мардуми Афғонистон яъне ноумедиро як сӯ гузошта, барои озодиву сулҳ мубориза баранд. Ин ҷо меҳохам, аз суҳанони Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мисол орам: «Халқи Афғонистон ҳеҷ гоҳ бояд ноумед нашаванд, зеро ҷуноне меғўянд, банди бо умед – шайтон ноумед».

Воқеан, дар ҷаласаи ботантана ба ифтихори 30 – солагии Истиқлоли миллӣ, ки бо иштироки Пешвои миллат, мухтарам Президенти кишвар дар Кохи Борбад сурат гирифт, ман низ иштирок доштам. Ҳангоме ки Президенти азизамон Эмомалӣ Раҳмон суруди сарояндаи афғон Фаҳим Фаноро шуниданд, хоҳиш намуданд, то боз ягон суруде бихонанд. Ў дар васфи Ватан ҷанд

мисрае хонд ва бовар кунед, ин мисраҳо ҷунон ба дилҳо таъсир расонданд, ки тамоми аҳли толор гирён шуд ва Ҷаноби олий низ ашк рехтанд. Ин аз чӣ гувоҳӣ медиҳад? Аз он ки Президенти кишвари мо ҳамеша дар талоши сулҳу ваҳдат ва оромии ҷомеа ҳастанд.

Баъдтар Пешвои миллати мо дар ҷаласаи сарони давлатҳои аъзои СҶШ, ки бевосита раиси онро ба уҳда доштанд, суҳан ронда, масъалаи таҳкими сулҳу амниятро дар

Афғонистон хотиррасон ва таъкид қарданд.

Як ҷиз боиси сарбаландист, ки ҳатто омӯзгорони Америка дар дарси сулҳ ба толибилмон бо истифода аз дарсҳои видеоӣ таҷрибаи хуби моро, аниқтараш ба тасвир расидани созишнома оид ба сулҳро, ки бевосита бо талошҳои Сарвари давлат ба имзо расида буд, намоиш медиҳанд. Яъне тоҷикон, ки аз азали мардуми сулҳдӯсту ваҳдатфаринанд, кӯшиш менамоянд, роҳи ҳалли ҳама муноқишаҳо ро тавассути воҳуриву нишастҳо, ҷуноне меғўянд, сари як пиёла ҷой ҳал намоянд.

Парвина ЛУТФУЛЛОЕВА,
муовини директори Пажӯҳишгоҳи рушди маорифи АТТ

► МАКТАБИ СИЁСӢ

Мусоидат барои барқарорсозии сулҳ

20 октябри соли равон дар шаҳри Душанбе ҷаласаи ҳадамоти махсуси Эрон, Қазоқистон, Чин, Покистон, Русия, Тоҷикистон ва Ўзбекистон баргузор гардид. Ширкаткунандагони ҷаласа изҳор намуданд, ки вазъ дар ин кишвари ҷангзадаи Афғонистон мураккабу бокӣ монда, амалҳои террористӣ ва дигар аъмоли хушунатомез бо қурбонии зиёди одамон идома доранд, ки боиси нигаронист.

Дар қори ҷаласа масъалаҳои мубрами рӯз, аз қабилӣ ҷо гардидани созмонҳои террористӣ дар қаламрави Афғонистон ва ба ҳар роҳу васила ҷалб намудани ҷавонони мансуби миллатҳои гуногун ба созмонҳои байналмилалӣи террористӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифт. Зикр гардид, ки созмонҳои байналмилалӣи террористӣ барои мавҷудияти давлатдорӣ дар Афғонистон ба минтақа ва ҷаҳон хатар эҷод мекунам.

Ҳамчунин, иштирокдорони ҷаласа перомунӣ аҳамият ва зарурати ташкили ҳукумати фарогир дар Афғонистон, андешаронӣ намуданд. Ҷонибҳо бо мақсади ташкили ҳукумати фарогир ва ором гардидани вазъияти Афғонистон назару пешниҳодҳои худро баён намуданд. Иштирокдорони ҷаласаи мазкур аз созмонҳои байналмилалӣ ва давлатҳои манфиатдор хоҳиш ба амал оварданд, ки дар ҳалли қазии Афғонистон роҳи ягонаро пеша намуна, тамоми кӯшишҳо ба ҳарӣ барқарорсозии фазои сулҳ дар ин кишвар ва таъсиси ҳукумати фарогир ва муборизаи алайҳи терроризми байналмилалӣ равона намоянд.

Сорбон БОЗОР,
устоди ДДХ

Ман омӯзгорам ва аз қасбам ифтихор дорам. Аз фанни ҳуқуқ дарс медиҳам. Шогирдонам ба ҳодисаҳои имрӯзаи Афғонистон таваҷҷуҳ карда мепурсанд: “Чаро ин давлати ба мо дӯст ба ин ҳол гирифтор шуд?”, “Барои чӣ духтаронро аз таҳсил бозмедоранд?”, “Ашраф Ғанӣ чӣ гуна президент буд, ки аз Афғонистон гурехт?”...

Ҷавоби мушаххас ин аст: Афғонистон – мулки ҷангзада, азбаски давлати қашшоқ аст, мучиби ғасби

мамлакатҳои исломӣ нестанд?! Дар ин кишварҳо тибқи қонунҳои замон баробари мардон дар идораи давлат ширкат мебаранд, озодона сари минбарҳо суҳан меғўянд, ақидаҳои пешқадами хешро баён месозанд. Дар Тоҷикистони азизи мо, ки 99 ғоизи аҳолияш мусулмон аст, ба қонуну духтарон имкониятҳои фаровони қору таҳсил муҳайё гардида, Конститутсияи кишвари мо ҳуқуқу озодиҳои инсонро арзиши олий медонад. Толибон бояд аз ҳамсояҳои худ, ки зиндагии осоишта

Ба ҳуқуқу озодии мардум арҷ бояд гузошт

террористон шуд. ИМА, давлатҳои узви НАТО, ки бо шиори мубориза бар зидди терроризм қувваҳои ҳарбии худро дар Афғонистон ҷой карда буданд, на фақат авҷи террорро қам карда натавонистанд, балки вазъияти ин давлатро ба бухрон расонданд. Ман дар таъя ба дониши андӯхтаи худ мефаҳмонам, ки ифротгароиву хурофотпарастӣ чӣ оқибатҳо доранд. Ва талқин мекунам, ки дӯст доштани Ватан қасро ба мақсадҳои наҷиб мерасонад. Шумо, меғўям ба шогирдон, хушбахтарин насли даврони Истиқлол ҳастед, ки бо номи Ватани азизи худ – Тоҷикистон бояд ифтихор дошта бошед.

Воқеан, мо медонем, ки мардуми Афғонистон дар натиҷаи ҷанги дохилӣ ба азобу қулфат гирифтдор шуда, ҳазорон нафар ба гӯшаҳои дунё, аз ҷумла, Амриқо Олмону Канада, инчунин, Тоҷикистон гуреза шуданд. Ҷанги беш аз ҷилсола ин кишварро аз ҷиҳати иқтисодӣ заиф кардааст.

Дар ду моҳи охири соли равон, ки ҳукумати Афғонистон ба дасти Толибон афтод, ҳуқуқҳои мардум, ҳусусан ҳуқуқу озодиҳои қонуну духтарон поймол гардид. Толибон монеаи таҳсили духтарон мешаванд. Пурсида мешавад: магар Туркия, Эрон, Покистон

доранд, ибрат бигиранд. Таҷрибаҳои ҷаҳонии давлатдорӣ собит қардааст, ки ягон давлат ба танҳоӣ ба пешравӣ ноил гашта наметавонад.

Толибон, ки аз ба сари қудрат омаданашон на зиёдтар аз ду моҳ гузаштааст, ҳанӯз қори худро сару сомон қарда натавонистаанд. Қормандони муассисаҳои давлатӣ ду-се моҳ мешавад, ки маош нагирифтаанд. Беморхонаҳо моламоли кӯдакони мариз гаштааст, табибон бо сабаби пардохт нагардидани маоши худ қорро тарк мекунам. Ваъдаҳои Иморати исломӣ сари вақт иҷро намешаванд.

Толибон ҳукумати Афғонистонро зӯран ғасб қардаанд. Ҳамин аст, ки ҷомеаи ҷаҳонӣ онҳоро эътироф намекунад. Ҳукуматдорони имрӯзаи Афғонистон меҳоханд дар сохторҳои давлатӣ бештар афғонҳо ва паштуҳо мавқеъ дошта бошанд. Аз рӯи адолат бигўем, ҷунин тарзи давлатдорӣ ҳилофи қонунҳои умумибашарист. Дар сурате, ки 46 ғоизи аҳолий тоҷик асту қисмати дигарро ўзбекон, ҳазораҳо ва дигар халқиятҳо ташкил медиҳанд, бояд мавҷудияти онҳо эътироф қарда шуда, ҳуқуқҳои онҳо маҳдуд нагардад.

Маҳбуба АЗИМОВА,
омӯзгори МТМУ №64,
шаҳри Душанбе

► ҶАШНВОРА

Мехргон яке аз ҷашнҳои бошукӯҳи мардуми ориё-итабор, аз ҷумла, тоҷикон мебошад, ки аз замонҳои қадим ба мо мерос монда, пешиниён онро бо шукӯҳу шаҳомат баргузор менамуданд.

Дар ситиш ва баргузори ҷашни Мехргон адибон, сарояндагону муганниён сахми арзанда гузошта, баҳри бошукӯҳи ин ҷашни аҷлодӣ дар ҳамаи давру замонҳо истеъдод ва малакаи ҳунарии худро ба намоиш мегузоштанд. Аз замонҳои қадим дар илми мусиқӣ низ ишораҳо ба ин ҷашн ба назар мерасанд. Масалан, дар гузашта бо номи Мехргон оҳангҳои зиёде эҷод шудаанд. Аз ҷумла, Низомии Ганҷавӣ дар достони «Хусрав ва Ширин» аз сӣ оҳанги Борбад ёдовар мешавад, ки яке аз онҳо «мехргонӣ» ном дорад. Ҳамчунин, оҳангҳои «Мехргони хурд», «Мехргони бузург» низ дар замонҳои пешин шухрат доштанд, ки ин ҳама аз завқи баланди мардуми тоҷик башорат медиҳад.

Дар миёни мардум дар давраи салтанати Сомониён ба Мехргон таваҷҷуҳи хос зоҳир мешуд ва онро дар сатҳи баланд доир менамуданд. Баъдҳо низ ин ҷашн пойдор монда, баргузор шудани он барои кишоварзон, деҳқонон, ва умуман, аҳли адабу ҳунар, хурду бузурги тоҷик воситаи хуби

Мехргон меҳр афзояд

хушҳолию хушнудӣ махсуб меёфт.

Устод Садриддин Айний дар «Ёддоштҳо»-и худ таҳти унвони «Сайри Дарвешобод» яке аз ин гуна ҷашнҳоро ба таври муфассал тасвир намудааст, ки он дар фасли тирамоҳ баргузор

ишора ба Мехргон дорад, вале шояд бо таъсири мароми замон вай ошкоро номи ин ҷашнро нагирифта, васфашро ба қалам овардааст. Чунинчӣ: «Тирамоҳ шуд, вақти сайри Дарвешобод расид...». Сайри Дарвешобод одатан ҳар ҳафта рӯзи сешанбе

Сайргоҳ дар тарафи ғарбии роҳи калоне буд, ки аз бозори гови Ғиждувон баромада, ба тарафи Бухоро мерафт. Ин роҳ аз даҳанаи бозор то мадрасаи Чубини Ғиждувон, монанди як хиёбон, васеъ ва рост мерафт. Фақат ду тарафи роҳ бедарахт буд. Дар тарафи ғарбии ин роҳ 10 гектар барин замин чоркунҷа буд, ки сайргоҳ дар он ҷо барпо шуда буд. Ин китъа ба палҳои яктанобӣ, нимтанобии киштзор ҷудо бошад ҳам, соҳибони он замин дар аввалҳои моҳи сентябр киштҳои худро ғундошта гирифта, барои сайргоҳ муҳайё карда буданд ва бо пули ичорае, ки аз дӯкандорони сайр мегирифтанд, зарари кишти барвақт ғундоштаи худро дучанд карда мебароварданд. Ин китъа сар то сар аз шимол ба ҷануб ба растаҳо ҷудо карда шуда буд. Дар ду тарафи он растаҳо бо бўрӣ ва ҳодаҷаҳо, қаппамонанд дӯкандҷаҳо сохта буданд, ки баъзеи он дӯкандҷаҳо чойхона, баъзеашон ошхона, мохипазӣ ва монанди инҳо буданд» (Айний, Куллийт, Д., 1962, с.123).

Аз ин тасвири устод Айний баръало мушоҳида мешавад, ки мардум ба ҷашни Мехргон низ мисли ҷашни Наврӯз ба таври махсус омодагӣ мегирифтанд. Устод Айний дар ин ҳикояти

саргузаштии ҳеш – «Сайри Дарвешобод» дар бораи яке аз сайргоҳҳои Мехргон, ки дар Бухоро баргузор мешудааст, нақл кардааст. Ў зимни нақли худ ёдовар шуда, ки дар сайргоҳ барои мардум дилхуширо, ба монанди сурудсарой, маддоҳӣ (қиссаҳои), тарфбозӣ (як навъ бозӣ бо оташ), картабозӣ, гирғиракбозӣ, мушакҳои қоғазӣ, хартозӣ, тагалчангбозӣ ва амсоли ин баргузор мегаштааст. Зимнан барои тафреҳи мардум анвои аксоми ғизоҳо, ҳалвоҳо, нонҳо пешкаш гардида, дӯкандҷаҳо, чойхонаҳо низ ғайр ба будаанд.

Тайи чанд соли охир пас аз даҳ рӯзи аввали моҳи сентябр то моҳи ноябр бо супориши Ҳукумати Тоҷикистон бо истифода аз соҳҳои карнаи сурнай, суруду таронаҳои дилнишин, рақсу тарона дар тамоми деҳот, ноҳияҳо ва шаҳрҳои Тоҷикистон ҷашни Мехргон ба таври расмӣ бо шаҳомати ҳеле баланд барпо мегардад, ки дар натиҷаи он ҳунармандон тамоми нозуқиҳои санъати баргузори ҷашни Мехргонро дар нақшо ва суруду оҳангҳои худ таҷассум менамоянд. Дар муассисаҳои таълимӣ ҳонандагон, дар донишгоҳҳо донишҷӯён тибқи намоишномаҳои махсуси театри барномаҳои ҷаззоберо иҷро менамоянд.

Баҳрулло ХАЙРУЛЛО,
ноиб ректор оид ба
корҳои эҷодии ДДҶСТ
ба номи Мирзо Турсунзода

► СОЛГАРД

Литсей 30-сола шуд

Ба муносибати 30-солагии таъсиси нахустлитсейи ба номи академик Муҳаммад Осимӣ ҷорабиниҳои тантанавӣ баргузор гардид. Осим Каримзода, сардори раёсати маорифи вилояти Суғд гуфт, ки литсей мазкур бо дастовардҳои афзунш на танҳо ифтихори шаҳри Хучанд, балки тамоми вилоят аст. Ҳонандагони литсей дар озмунҳои вилоятӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналхалқӣ соҳиби мақомҳои ифтихорӣ гардида, дастпарваронаш дар беҳтарин донишгоҳҳои минтақавию байналхалқӣ таҳсил менамоянд.

Муҳайё Акмалхӯҷаева, мудири шуъбаи маорифи шаҳри Хучанд, фаъолияти литсейи физикӣ-математикии №1 ба номи академик Муҳаммад Осимиро дар ҳамаи ҷодаҳо намунаи олии пайравӣ ба дигар муассисаҳои таълимии шаҳр донист.

Мавриди зикр аст, ки литсей мазкур ҳанӯз 30 сол муқаддам бо сарвари директори нахустини литсей, омӯзгори варзида, ғолиби озмуни «Муаллими сол»-и ИҶШС Юлдошбой Рустамов дар ду синф, бо фарогирии 38 хонанда ташкил гашта, баҳри таълиму тарбияи толибилмони соҳибистеъдод хисти нахустин гузошта шуд. Дар нагузашта, литсей ба яке аз муассисаҳои беҳтарини на танҳо шаҳру вилоят, балки ҷумҳурӣ табдил ёфт. Моҳира Азимова, директори литсейи физикӣ-математикии №1 ба номи академик Муҳаммад Осимӣ таъкид дошт, ки ҳар як муваффақият ва дастоварди муассисаи таълимӣ аз фаъолияти пурсамари омӯзгорон буда, пайваста кӯшиш ба ҳарч медиҳем, ки пешқадамиро на танҳо дар сатҳи вилоят, балки дар байни макотиби ҷумҳурӣ аз даст надихем.

Танҳо дар шаш соли охир дар олимпиадаҳои шаҳрӣ 238 нафар, олимпиадаҳои вилоятӣ 91, олимпиадаҳои ҷумҳуриявӣ 60, дар олимпиадаи «Кенгуру»-26, олимпиадаи «IMAS»-12 ва олимпиадаҳои байналмилалӣ 7 нафар соҳиби ҷойҳои 1, 2, 3 шудаанд.

Олимони ҷавони литсей низ чун ҳамасола рисолаҳои илмӣ худро дар сессияҳои шаҳрӣ, вилоятӣ ва ҷумҳуриявӣ дар сатҳи баланд ҷимоя намунаанд.

Дар охир ба як қатор омӯзгорони фаъол, соҳибадорон ва волидайни намунавӣ муассиса сипоснома ва тӯҳфаҳои хотиравӣ тақдим карда шуд.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

► ПИРҶҶҶ

Бо мақсади дар сатҳи баланд гузаронидани Рӯзи байналмилалӣ «Туризм», дар асоси нақшаи ҷорабиниҳои солонаи муассисаи таҳсилоти иловагӣ ва маҳфили сайёҳии назди МТИ-и минтақаи Кӯлоб, дар ҳамкорӣ бо шуъбаи рушди сайёҳии Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоят дар минтақаи Кӯлоб, мусобиқаи «Техникаи сайёҳӣ» дар байни аъзои маҳфили сайёҳии МТИ-и минтақаи Кӯлоб ва тарбиятгирандагони мактаб-интернати ҷумҳуриявӣ кӯдакони ятим дар шаҳри Кӯлоб гузаронида шуд. Дар оғози ҳамоиш директори МТИ-и минтақаи Кӯлоб Эмомалӣ Сайдамиров гуфт: - Мақсад аз баргузори мусобиқаҳои варзишӣ тарғиби

тарзи ҳаёти солим, бедор намунаи шавқу ҳаваси ҳонандагон нисбат ба сайёҳӣ, ватандӯстиву ватанпарастӣ, обу тоб додани бадан, мустаҳкам намудани дӯстӣ ва рафокат дар байни

Доварон ба маҳорату ҳунари варзишгарон дар иҷрои машқҳо баҳои ҳаққонӣ доданд. Ҷамолиддин Тоиров, мудири баҳши рушди сайёҳии минтақаи Кӯлоб ба ғолибони мусобиқа

Ғолибони сабқат

кӯдакону наврасон мебошад. Иштирокчиёни мусобиқа аз рӯи шартҳои зерин: гузаштан аз монеаҳои сунъӣ, гузаштан аз байни бандҳои параллелӣ ҷамъ ва рост намудани хайма байни худ қувваозмӣ намуданд. Тибқи низомномаи мусобиқа аз ҳар ду гурӯҳ шаш нафар хонанда (4 нафар писар ва 2 нафар духтар) ширкат варзиданд.

Фарруҳи Абдусалом, Хисрави Муборакшо, Ҷаҳонгир Эмомов ва Наврӯзи Аҳмад ифтихорномаи баҳши сайёҳӣ ва туфаҳои таъсиснамудаи Муссисаи таҳсилоти иловагии минтақаи Кӯлобро дар вазъи тантанавӣ супорид.

Шариф АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

► МАҲФИЛ

«Шоми фалак»

20-21-уми октябри соли равон ба муносибати Рӯзи фалак дар Филармонияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба номи Акашариф Ҷӯраев маҳфили фарҳангии «Шоми фалак» баргузор гардид.

Ҳамоишро муовини аввали вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон Обид Назариён ифтиҳон бахшид. Номбурда дар суҳанрониҳои худ иброз дошт, ки асоси зарби фалак ғуногун буда, ин қолабзарбҳо дар амалияи фалакҳои номҳои равона, зарби шикаста, чапзарб, чорзарб, зарб, ситиш, уфар, ҳайдарӣ, сафарӣ, бепарвофалакро соҳиб шуданд. Жанри мусиқии фалак дар замони соҳибистиклолии кишвар мақоми наву арзанда пайдо намуд. Барои ҳифзи ин падидаи маънавии аҷлодӣ бо фармони Президенти

Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аз соли 2007 инҷониб, ҳамасола дар кишвар «Рӯзи фалак» таҷлил мегардад. Дар Кумитаи радио ва телевизиони Тоҷикистон ансамбли давлатии «Фалак» таъсис ёфта, ин навъи мусиқӣ аз сатҳи мактаби авлодӣ ба сатҳи мактаби касбӣ расид. Имрӯзҳо фалакро дар коллеҷҳои мусиқӣ, Донишқадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода ва Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Т. Сатторов ҳамчун яке аз падидаҳои муҳими фарҳанги тоҷикон аз рӯи усули «устод ва шогирд» меомӯзанд. Олимону пажӯҳишгарони соҳа дар бораи фалак таҳқиқоти зиёде анҷом додаанд...

Баъдан ба аҳли толор барномаи рангоранги мусиқӣ пешниҳод гардид.

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ,
«Омӯзгор»

Дар шаҳри Конибодом сохтмони бинои нави муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 7 ҷараён дорад.

▶ ГАНЦИНА

Осорхонаи маорифи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон соли 1960 таҳти унвони «Музеи маорифи халқ» таъсис дода шудааст, ки муассиси он Вазорати маорифи халқи РСС Тоҷикистон мебошад. Осорхона то соли 1996 чун муассисаи алоҳида ва баъд ҳамчун шубба дар назди Пажӯҳишгоҳи илмҳои педагогӣ фаъолият кардааст. Пас аз таъсиси Академияи илмҳои педагогӣ соли 2002 (ҳоло Академияи таҳсилоти Тоҷикистон) ба ҳайати зерсохтори он ворид карда шуд.

Осорхона муассисаи илмиву таърихӣ, фарҳангӣ ва педагогӣ буда, ки аз мероси гузаштаву имрӯзаи маорифи кишвар маълумот медиҳад. Он дар тӯли фаъолияти худ ҳуҷҷатҳои нодирӣ таърихӣ, нигораҳо, амсилаву аксҳоеро, ки рушду нумӯ ва бурду бохти маорифи Тоҷикистонро бозтоб менамоянд, гирд овардааст. Дар гирдовари маводи илмиву таърихӣ саҳми пураризи роҳбарият ва кормандони осорхона назаррас аст. Ходимони илмӣ осорхона барои дастрас намудани мавод ва маълумоти зурурӣ ба шаҳру навоҳии кишвар сафар намуда, ба таври густурда корҳои фаҳмондадихӣ ва тарғиботӣ анҷом медиҳанд.

Осорхона дорои амсилаву нигораҳои нодир ва бою рангин, аз қабилӣ «Мактаби кӯҳна», «Мадраса», «Асбобҳои

таълимии асрҳои қадима» ва ғайра мебошад. Девонҳои Хоча Ҳофиз, Саъдӣ, Бедил, Фузулӣ, ки бо ҳуруфи форсӣ нашр шудаанд ва аз рӯи онҳо дар мадрасаҳои Самарқанд, Бухоро, Ҳисор, Истаравшан,

аз Тоҷикистон ва хориҷи он сайри осорхона карда, аз таъриху пешрафти маорифи кишвар оғай пайдо менамоянд.

Масалан, доктори илмҳои педагогӣ, профессор аз шаҳри Маскав Чистяков В. М. анде-

маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои инҷониб мучиби масаррат шуд. Фарҳанги муштараку пайванди деринаи таърихӣ миёни ду кишвари дӯст – Ҷумҳурии исломии Эрон ва Ҷумҳурии Тоҷикистон сармояи

хурсандам, ки ба ин муассисаи таърихиву фарҳангӣ ташириф оварда, аз таъриху маданияти маорифи халқи тоҷик воқиф гардидам» (Ҷон Роберт, До-нишгои Чикаго, 31.07.2007).

Осорхонаи

маориф

30-соли осорхонаи маориф

Хучанд ва ғайра дарс мегуфтанд, аз ҷумлаи боигариҳои нодирӣ осорхона махсуб меёбад. Ҳамзамон, китобу дастурҳои таълимии солҳои пешин низ бо ҳуруфи форсӣ ва лотинӣ гирдоварӣ шудаанд, ки маҳсули солҳои 30-юми асри XX ба шумор мераванд.

Осорхонаи маориф дорои чор толари мучаҳҳаз оид ба давраҳои гуногуни таърихи маорифи Тоҷикистон мебошад:

Мавриди зикр аст, ки дар осорхона толари алоҳида бо номи «Рушди маорифи миллӣ дар замони Истиқлолияти давлатӣ» ташкил шудааст, ки дастовардҳои соҳаи маорифро дар замони соҳибистиклолӣ таҳти роҳбарии хирадмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон инъикос менамояд.

Кормандони илмӣ осорхона бо омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ, донишҷӯён ва мутахассисони муассисаҳои томактабӣ роҷеъ ба омӯхтани таърихи маориф ёрии ҳамаҷониба мерасонанд. Ҳамасола олимону муҳаққиқон, аспирантонӣ унвонҷӯён, омӯзгорону донишҷӯён ва меҳмонони зиёде

шаашро оид ба осорхона чунин баён намудааст: «Шиносоӣ бо Осорхонаи маорифи Тоҷикистон ба ман як ҳаловати махсуси илмӣ, тарбиявӣ ва амалӣ бахшид. Осорхона таърихи бою рангин буда, амсилаҳои нодир дорад. Тоҷикон бояд фахр намоянд, ки чунин осорхона доранд. Ман пас аз сайри он як ҷаҳон таассурот бардоштам.» (Чистяков В. М., 15.09.2012).

Маҳмуди Фаршадӣ, вазири омӯзишу парвариши Ҷумҳурии исломии Эрон назари хешро ба гунаи зер иброз медорад: «Боздид аз муассисаи Осорхонаи

гаронқадрӣ аст, ки таквияти иртиботи байни ду кишварро мумкин месозад. Умедворем, ҳар рӯз шохиди густариши иртиботи миёни ду кишвар, хусусан, дар зинаҳои фарҳангиву илмӣ бошем ва дар сояи ин иртибот шукуфоии илмиву фарҳангии ду кишвар падида ояд.» (Маҳмуд Фаршадӣ, 5.11.2008).

Ҷон Роберт аз шаҳри Чикагои Штатҳои Муттаҳидаи Амрико оид ба боздид аз осорхонаи маориф чунин навиштааст: «Ман оид ба таърихи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон рисолаи илмӣ навишта истодаам ва хеле

тарғибгари хизматҳои шоёни олимону маорифпарварони маъруфу шинохта, арбобони илму техника, омӯзгорони шоиста ва омӯзгорони сол, аз ҷумла «Аълоҷиёни маорифи СССР», «Қаҳрамонони Меҳнати Сотсиалистӣ», «Аълоҷиёни маорифи Тоҷикистон» ва собикадорони маориф мебошад. Гӯшаҳои махсусе, ки ба фаъолияти олимону Лутфуллозода Мухаммад, Гуломқодир Бобизода, Каримова Ирина Холовна, Шарифзода Файзулло, Убайд Зубайдов, собикадорони маориф Ҳабиб Искандаров, Ниёз Сафаров, Розик Ҳомидов, Қаҳрамонони меҳнати Сотсиалистӣ Мухаббат Маҳмудова, Ҳабиба Каримова, муаллимони Халқӣ: Идӣ Халифаев, Фотима Самадова ва омӯзгорони сол Бунафша Ғаниева, Коробкина Вероника бахшида шудааст, далели ин гуфтаҳоаст. Дастоварди муҳими солҳои соҳибистиклолӣ аз тарафи Президенти Руссия В. В. Путин ба медали «А. С. Пушкин» сазовор гаштани Каримова Ирина Холовна мебошад.

Курбоналӣ ЗИЁЕВ,
мудири Осорхонаи маорифи
Академияи таҳсилоти
Тоҷикистон

▶ КИТОБИ ДАРСӢ

География ва маълумоти навини илмӣ

Тайи солҳои охир дар ҷумҳурии китобҳои дарсӣ таълиф гардиданд, ки бо муқтавою ғояи баланд, дарбаргирии мавзӯҳои таълимӣ ва сабқу услуби ба хонандаи мактаб фаҳмою сода ҷолиб мебошанд. Бахусус, китоби дарсии «География» барои синфи 11, ки муаллифони он Р.Ҷӯраев ва Р. Ибрагимова мебошанд, бо ҷанбаи илмӣ назариявӣ ва гуногунии мавзӯҳо муфид, омӯзанда ва муқтавоманд ба шумор меравад.

Бобу фасл ва мавзӯҳои пешниҳодшуда аз он ҷиҳат шавқовар ва диққатҷалбкунанда, ки маводу далелҳои наватрини георафиро дар бар мегиранд. Аз ҷумла, дар мавзӯи аввал, ки «Географияи ҷаҳониноӣ» унвонгузори шудааст, маълумот дар хусуси шоҳҳои илми география оварда шудааст ва хонанда аз он оғай меёбад, ки география аз қисматҳои географияи диалектикӣ (ё фолклорӣ), географияи тиб, географияи варзиш ва амсоли инҳо иборат ёфтааст. Муаллифон ин масъаларо муфассал шарҳу тавзеҳ дода, ме-нигоранд: «агар ба географияи иҷтимоӣ назар андозем, пас, дар замони мо онро бе ҳамроҳ кардани географияи сиёсӣ,

фарҳангӣ, молия, сармоя, рекреатсионӣ, тиб, ҳарбӣ, бозори хидмат ва ғайра тасаввур кардан мумкин нест. Махсусан, хангоми таҳқиқот унсурҳои географияи сиёсӣ: ҳуқуқи давлат оид ба сарҳад, мақоми давлат, тақсмоти маъмурии ҳар як давлат истифода бурда мешавад». Дар ин боб таъкид гардидааст, ки

фанни географияи синфи 11 (фаъолияти инсон) аз ҷумлаи фанҳои ҷамъиятӣ – география махсуб меёбад. Бояд хотиррасон намуд, ки фанни география дар синфи XI аз чор боб: харитаи сиёсии ҷаҳон, гурӯҳбандии мамлакатҳо, географияи аҳоли, фарҳанг ва географияи шаҳру

деҳот иборат мебошад. Дар қисмати «Методҳои таҳқиқоти география» муаллифон дар хусуси методҳои пажӯҳиши илми география сухан ронда, методҳои таҳқиқоти таърихӣ, методи таҳқиқоти харитакашӣ, методи муқоисавии таҳқиқот, методи таҳқиқоти саҳроӣ ва мушоҳидавӣ, методи таҳқиқоти омори,

сарруфбуда», «Харитаи сиёсии ҷаҳон», «Аврупо», «Осиё», «Африко», «Амрико», «Австралия ва Уқёнусия» ва ғайра пешниҳод мегардад. Дар бораи сохти сиёсии ҷаҳон маълумот дода, А.Ҷӯраев ва Р. Ибрагимова унсурҳои зеринро, ки ба сохти сиёсии мамлакатҳо алоқаманд аст, баён медоранд, ки онҳо географияи сиёсии умумӣ ва назариявӣ, географияи сиёсии функционалӣ (соҳавӣ), географияи сиёсии амалӣ ва географияи сиёсии минтақавӣ ба ҳисоб мераванд. Хулосаи илмӣ дар хусуси сохти сиёсии ҷаҳон аз он иборат аст, ки ҷаҳони муосир шакли ягонаи сиёсӣ надорад.

Маводи ғании фаровонро хонандагон аз мавзӯҳои «Омилҳои афзоиши аҳолии ҷаҳон», «Сиёсати демография», «Дин ҳамчун объекти маърифат», «Шаклҳои урбанизатсия» гирифта метавонанд. Ҷиҳати ҷолиби китоби «География»-и синфи 11 дар он аст, ки дар саҳифаҳои он вобаста ба ҳар як мавзӯ расмҳо ва графикаҳо ҷой дода шудаанд. Расмҳо равшану барҷаста буда, дар графикаву ҷадвалҳо факту далелҳои зарурӣ оварда шудааст. Дар охири китоб лугати истилоҳот ҷой дода шудааст, ки барои омӯзгорону хонандагон хеле зарур мебошад. Умуман, дар таълифи китоби дарсии мазкур муаллифон заҳмати зиёд кашида, кӯшидаанд, ки он ба хонандагон фаҳмо бошад.

Дилором МАҲКАМОВА,
омӯзгори мактаби №14,
шаҳри Ваҳдат

► МУШКИЛОТ

Дар муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон омодагиҳо ба давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2020-2021 бо суръат қараён дорад. Бояд хотиррасон намуд, ки аз рӯзҳои аввали моҳи май ҷиҳати иҷрои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.04.2021, №101 «Дар бораи сари вақт омода намудани соҳаҳои иқтисодиёт ва иҷтимоиёти ҷумҳурӣ барои фаъолияти мунтазам ва самарабахш дар давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2021-2022» нақшаи чорабиниҳо тасдиқ ва ситоди раёсати маорифи вилоятӣ таъсис гардида, мудирони шуъбаю раёсатҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлон вазифадор карда шуданд, ки баҳри омодагии муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва таҳсилоти умумӣ ба давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2021-2022 қорачӯӣ намоянд.

Минтақаи Кӯлоб:

вақт нигарон намешавад

Бо ин мақсад суҳбате доштем бо мудирони бахши раёсати маорифи вилояти Хатлон дар минтақаи Кӯлоб Ч. Шукурзод. Мавсуф иброз дошт, ки имрӯз дар анборҳои муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб, тибқи нақшаи тасдиқшуда, ба миқдори 645 (15%) тонна ангишт, 3888 (26%) м³ ҳезум захира шудааст. Захира нашудани сӯзишворӣ дар анборҳои муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб, сари вақт аз тарафи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб ҷудо накардани маблағи зарурӣ мебошад. Ҳамчунин, барои дар сатҳи зарурӣ гузаронидани фасли сармо муассисаҳои таълими бо 85 (73, 3%) бугҳона, 2884 (99, 7%) печи барқӣ ва 5464 (100%) печи аловӣ таъминанд.

Тибқи маълумоти сардори раёсати маорифи шаҳри Кӯлоб Қ. Ҳакимзода, дар муассисаҳои таълимии шаҳру дехот, ки 74 ададро ташкил медиҳанд, тибқи нақшаи зимистонгузаронии имсола, ба миқдори 130 тонна ангишт, 1285 м³ ҳезум ва 820 литр сӯзишвории дизелӣ бояд захира шавад. Айни ҳол дар анборҳои муассисаҳои таълимии шаҳр 30 тонна ангишт ва 780 м³ ҳезум аз захираҳои солҳои пеш мондааст. Мутаассифона, то имрӯз аз тарафи Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Кӯлоб ба-

рои зимистонгузаронии муассисаҳои таълимии дехот ягон маблағ ҷудо нагардидааст. Бояд қайд намуд, ки 43 муассисаи таълимии дар дехаҳо ҷойгиршуда бо 475 печи аловӣ ва 47 муассисаи таълимии шаҳр бо 1007 адад печи барқӣ дар мавсими зимистон гарм карда мешаванд. Дар шаҳр 47 муассисаи таълими ва 9 кӯдакитон бо ҳатти барқи озод пайваст гардида, 14 муассисаи таълими бо дегҳои бугӣ гарм карда мешаванд. Вале то ин дам маводи сӯзишворӣ дар анборҳои муассисаҳои томактабӣ захира карда нашудааст. Дар ноҳияи Данғара омодагӣ ба фасли зимистон хуб ба роҳ монда шуда, дар минтақаи Кӯлоб ягона ноҳия мебошад, ки аз иҷро нақшаи солони захираи маводи сӯзишворӣ барномадааст. Тавре ки мудирони шуъбаи маорифи ноҳия Б. Шарифзода иброз дошт, дар ноҳия 80 муассисаи таълими ва 4 муассисаи томактабӣ фаъолият мекунад ва тибқи нақша барои гузаронидани фасли сармо 738 тонна ангишт, 1837 м³ ҳезум ва 4265 литр сӯзишвории дизелӣ бояд захира карда шавад. То ба имрӯз ба муассисаҳои таълимии ноҳия 738 (100%) тонна ангишт, 1355 м³ (74%) ҳезум ва 2132 литр (50%) сӯзишвории дизелӣ дастрас гардидааст. Барои харидорӣ ва захира намудани сӯзишворӣ дар анборҳои муассисаҳои

таълими аз буҷаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия 800 ҳазор сомонӣ ҷудо гардида, бо маблағи 775 ҳазору 500 сомонӣ маводи сӯзишворӣ харидорӣ шудааст. Вале ханӯз 50%-и муассисаҳои таълими бо сӯзишвории дизелӣ таъмин нестанд. Дар ноҳия 74 муассисаи таълими ва 4 кӯдакитон ба барқи озод пайваст буда, 16 муассисаи таълими бо дегҳои бугӣ гарм карда мешаванд. Дар масъалаи захира намудани маводи сӯзишворӣ ҳиссаи АВО-и муассисаҳои таълими ва ҷамоатҳои шаҳраку дехоти ноҳия назаррас мебошад.

Корҳои омодагӣ ба фасли зимистон дар ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонӣ нисбат ба шаҳру ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб беҳтар ба роҳ монда

сӯзишворӣ аз буҷаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия 396 ҳазору 831 сомонӣ ҷудо гардида, то ин дам маводи сӯзишворӣ пурра харидорӣ шудааст. Дар ноҳия 2 муассисаи таълими бо барқи озод таъмин буда, аз 23 бугҳонаи муассисаҳои таълими 9 ададшон дар ҳолати корӣ мебошанд. Мудирони шуъбаи маорифи ноҳияи Фархор Х. Шоймардонов иброз дошт, тибқи нақша барои гузаронидани фасли сармо 1256 тонна ангишт, 1234 м³ ҳезум ва 6200 литр сӯзишвории дизелӣ зарур аст. Феълан ба муассисаҳои таълимии ноҳия 1156 (92%) тонна ангишт, 1368 (110%) м³ ҳезум, ва 8000 литр (129%) сӯзишвории дизелӣ дастрас гардидааст. Дар ноҳия 9 муассисаи таълими бо дегҳои

дар хусуси омодагиҳо ба фасли сармои имсола ҷунин гуфт: - Аз буҷаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия, тибқи нақшаи зимистонгузаронӣ 305 ҳазору 962 сомонӣ барои харидорӣ намудани 100 тонна ангишт, 2451 куб ҳезум ва 2600 литр сӯзишвории дизелӣ ҷудо карда шудааст. Айни ҳол 45, 6 (57%) тонна ангишт, 2058 куб (84%) ҳезум харидорӣ гардида, ба анборҳои муассисаҳои таълими ноҳия дастрас гардонидани шудааст. Дар ноҳия 11 муассисаи таълими бо ҳатти барқи озод пайваст буда, 5 муассисаи таълими тариқи бугҳонаҳо гарм карда мешаванд. Барои гарм кардани синфхонаҳои таълими 301 гармидиҳандаи барқӣ, 442 адад печи аловӣ ва 12 адад генератори барқӣ мавриди истифода қарор доранд.

Дар ноҳияи Восеъ тибқи нақша имсол барои гузаронидани фасли сармо, муассисаҳои таълими ноҳия ба 545 тонна ангишт, 1550 куб ҳезум ва 4300 литр сӯзишвории дизелӣ эҳтиёҷ доранд. Айни ҳол дар анборҳои муассисаҳои таълими 114,5 тонна ангишт (23%), 600 м³ куб ҳезум (46%) ва 805 сӯзишвории дизелӣ (19%) захира шуда, 51 адад генератори барқӣ, 289 адад гармкунаки барқӣ, 872 печи аловӣ ва 8 адад деги бугӣ дар ҳолати корӣ қарор дорад. Ҳамчунин, 7 муассисаи таълими бо барқи озод пайваст мебошад.

Дар ноҳияи Ш. Шохин рафти омодагӣ ба фасли тирамоҳу зимистони солҳои 2021-2022 қонеъкунанда набуда, тавре мудирони шуъбаи маорифи ноҳия А. Исоев иброз дошт, тибқи нақшаи зимистонгузаронии имсола бояд 161 тонна ангишт, 2260 м³ ҳезум ва 2565 литр сӯзишвории дизелӣ захира карда шавад. То ин дам ба муассисаҳои таълими ноҳия 161 тонна ангишт (100%), 500 м³ (22, 1%) ҳезум ва 186 литр (7, 3%) сӯзишвории дизелӣ дастрас шудааст. Барои харидорӣ ва захира намудани сӯзишворӣ дар анборҳои муассисаҳои таълими аз буҷаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия 399 ҳазору 600 сомонӣ ҷудо гардидааст. Дар ноҳия 59 муассисаи таълими ва як кӯдакитон ба барқи озод пайваст буда, 7 муассисаи таълими бо дегҳои бугӣ гарм карда мешаванд.

Шариф АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

► ЗИМИСТОН ДАР МЕКЎБАД

Дар муассисаҳои таълимии вилояти Суғд баробари фарорафии рӯзҳои гарми тобистон тайёрию омодагӣ барои гузаронидани рӯзҳои сарди тирамоҳу зимистон оғоз шуда буд. Қариб ҳамаи муассисаҳои таълими вилоят ба маводи сӯхт таъмин гардида, таъмири дегхонаҳо ва дигар василаҳои гармидиҳӣ сари вақт ба анҷом расонидани шудааст.

Гулрӯ Пулодова, сардори раёсати маорифи шаҳри Истаравшан, изҳор дошт, ки барои таъмини гармӣ дар муассисаҳои таълими шаҳру дехоти ноҳия мувофиқи нақша 1467 тоннаву 644 кг ангишт, 381,5 м³ ҳезум бояд тайёр карда мешуд, вале то 25 сентябр ба назардошти 69 тонна ангишт ва 17,53 ҳезуми дар соли гузашта да-

страснагардида, 1536 тонна ангишт ва 398 м³ ҳезум захира карда шуд, ки ҳар ду нишондиҳанда 104 фоизӣ иҷро шуд.

Омодагӣ хуб аст

Ҳамаи 91 адад дегхонаҳои муассисаҳои таълими бо ангишт ва барқи доимӣ таъмин мебошанд. Ҳамчунин, 1283 бугҳорӣ ва 260 печи барқӣ барои истифода омода карда шудааст. Барои таъмини гармӣ дар синфхонаҳо 250 нафар корманди мавсимӣ ба кор ҷалб шудаанд. Дар мавсими имсола бо дастгирии Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Истаравшан дар муассисаҳои миёнаи таълими рақами 10, 15, 22 ва ғайра 13 адад дегхонаи нав ба истифода дода шуд.

Ибодулло Оқилзода, мудирони шуъбаи маорифи ноҳияи Мастҷох, оид ба омодагӣ ба тирамоҳу зимистон ҷунин

баён дошт: “Барои дастрас намудани ангишт ба муассисаҳои таълими шуъбаи маорифи ноҳия бо корхонаи “Қудрат” шартнома баста буд. Корхона сари вақт 530 тонна ангишти нақшавиро ба муассисаҳои таълими интиқол дод. Ҳамчунин, 258 м³ ҳезум захира карда шуд. Нақшаи таъмини ин ду навъи маводи сӯхтро 100% иҷро гардидааст. Имсол аз ҳисоби гармидиҳии бугҳонагӣ 4 муассисаи таълими нав сохташуда бо гармӣ таъмин мешаванд.”

Дар ноҳияҳои Деваштич ва Кӯхистони Мастҷох низ тайёрии хуб барои гузаронидани фасли сармо сол мушоҳида гардид.

Неъмат НЕЪМАТЗОДА,
«Омӯзгор»

Китоби «Тоҷикон» дастраси сокинони ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе гардид.

► ПЕШРАФТ

Аз ҳаракати олимпӣ то
омодагӣ ба зимистон

Мусоҳиба бо мудирӣ шуъбаи маорифи ноҳияи Айнӣ Абдушукур Хокирозода

«Муаллими муҳтарам, биед, суҳбатро аз фаъолияти омӯзгори чавон дар муассисаҳои таълими қаламрави ноҳия оғоз бахшем. Мегуфтед, ки дар самти ҷалби мутахассисони чавон ба кори омӯзгорӣ ва ҳавасмандгардонии онҳо чӣ тадбирҳо андешида мешавад?»

- Дар соли таҳсили 2020-2021 101 нафар омӯзгори чавон ба вазифаи омӯзгорӣ ҷалб карда шуданд. Аз онҳо 67 нафар бо маълумоти олиӣ касбӣ ва 34 нафар бо маълумоти миёнаи касбӣ мебошанд. Соли равон 7 нафар омӯзгори чавон барои гирифтани қарзи имтиёзнок пешниҳод гардиданд. Мо ба масъалаи тақмили ихтисос ва бозомӯзии омӯзгорон, хусусан, мутахассисони чавон диққати ҷиддӣ зоҳир менамоем. Соли ҷорӣ дар сатҳи ҷумҳуриявӣ 6 нафар, вилоятӣ 15 нафар ва дар ҳудуди ноҳия 175 нафар омӯзгор аз курси тақмили ихтисос гузаштанд. Раҳбарияти шуъбаи маориф барои омӯзгороне, ки шоғирдоншон дар озмуноҳои фаннии сатҳи ҷумҳуриявӣ фаъолона иштирок намудаанд, мукофотпулӣ таъсис додааст. Аз ҷумла, ба хонандагоне, ки дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ сазовори ҷойи якум (медали тилло) мегарданд, 3000 сомонӣ ва омӯзгорашон 2000 сомонӣ тақдим мегардад. Барои ҷойи дуюм (медали нуқра) ба хонанда 2500 сомонӣ, омӯзгораш 1500 сомонӣ ва барои ишғоли ҷойи сеюм (медали биринҷӣ) ба хонанда 1500 сомонӣ ва омӯзгор 1000 сомонӣ мукофоти пулӣ супурда мешавад.

«Шумо аз иштироки хонандагон дар олимпиадаҳои фаннӣ ёдовар шудед. Мехостем дар ҳусуси вусъати ҳаракати олимпӣ дар муассисаҳои таълими ноҳия маълумот медедед.»

- Воқеан, иштироки хонандагон таълимгоҳҳои ноҳия дар олимпиадаҳои гуногун сол то сол бехтар мегардад. Дар даври вилоятии олимпиадаи фаннӣ, ки дар байни хонандагони синфҳои 7-11 гузаронида шуд, дар он 16 нафар хонандаи синфҳои 7-8, 25 нафар хонандаи синфҳои 9-10 ва 27 нафар хонандаи синфи 11-и ноҳия ширкат варзиданд. Дар даври ҷумҳуриявӣ олимпиадаи фаннӣ чор нафар хонандаи ноҳия - Манучеҳр Шомаҳмедов аз мактаби №2, Сабрина Шомуродзода аз МТМУ №20, Мохпарӣ Юсуфова аз МТМУ №2 ва Мир-

зоазиз Маҳкамов аз МТМУ №44 аз фанҳои биология, география, физика ва химия иштирок намуда, сазовори ҷойи сеюм гардиданд. Дар олимпиадаи даври ҷумҳуриявӣ аз рӯи фанҳои ҷамъиятӣ – гуманитарӣ хонандаи мактаби №20 Мавлуддин Холов аз фанни таърих сазовори ҷойи сеюм гардид. Хонандаи синфи 9-и мактаби №2 Шаҳриёр Иноятов дар олимпиадаи сатҳи ҷумҳуриявӣ аз фанни физика соҳиби ҷойи дуюм шуд. Бояд хотиррасон кунам, ки дар масъалаи омода намудани хонандагон ҷиҳати иштирок дар олимпиадаҳои фаннӣ дар сатҳи ноҳияву минтақа, вилоят ва ҷумҳурий саҳми кормандони Маркази дарёфт ва рушди истеъдодҳои назди шуъбаи маориф хеле назаррас аст.

«Соли сеюм аст, ки бо дастури Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон озмунӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» гузаронида мешавад. Ҳамчунин, соли равон озмунӣ ҷумҳуриявӣ «Илм – фурӯғи маърифат» ба роҳ монда шуд. Иштироки шоғирдони муассисаҳои таълими ноҳияро дар ин озмунҳо чӣ таъсир арзёбӣ мекунад?»

- Наҳуст дар тамоми муассисаҳои таълими ноҳия даври мактабии озмунӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» гузаронида шуд, ки дар он 481 нафар иштирок намуданд (аз ҷумла, 439 нафар хонанда ва 21 омӯзгор). Аз онҳо 144 нафар ба даври ноҳиявӣ роҳхат гирифтанд. Дар даври ноҳиявӣ 25 нафар хонанда ғолиб баромада, бо дипломи махсус ва мукофоти пулӣ кадрдонӣ гардиданд. Дар маҷмӯъ, 33 нафар хонанда ва 18 нафар омӯзгор ба даври вилоятии озмун, ки ҳамаи ҳафта оғоз мегардад, роҳхат гирифтанд. Иштироки хонандагон дар озмунӣ «Илм-фурӯғи маърифат» низ назаррас мебошад. Дар даври якуми озмун дар ҳудуди ноҳия 1321 нафар хонанда ва 35 нафар нафар омӯзгор иштирок намуданд. Дар даври ноҳиявӣ бошад, 313 нафар хонанда ва 12 нафар омӯзгор иштирок намуданд ва 32 нафар бо диплом ва 40 нафар бо Сипоснома кадрдонӣ гардиданд. Зимнан, даври вилоятии озмун ҷамъбаст гардида, хонанда Ҳаётқул Раҳимов аз рӯйи номинатсияи ихтироъкорӣ ғолиб доништа шуда, сазовори Шохҷонзаи озмун гардида, ба даври ҷумҳуриявӣ роҳхат гирифт.

Дар умум, дар шуъбаи маориф ва муассисаҳои таълимӣ дар масъалаи татбиқи «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатиносии, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи маорифи нақша - ҷорабиниҳо таҳия гардида, қорҳои зиёде муташаққилона идома ёфта истодаанд. Дар ин самт фаъолияти Маркази таҳсилоти иловагии ноҳия ибратбахш буда, дар он 32 маҳфил ташкил гардидааст. Дар мактаби №1 Сессияи ноҳиявии Академияи хурди илмҳо баргузор гардид. 7 нафар дар ин сессия ғолиб доништа шуда, ба сессияи вилоятӣ роҳхат гирифтанд. Дар сессияи ҷумҳуриявии Академияи хурди илмҳо 4 нафар хонандаи ноҳия сазовори ҷойҳои ифтихорӣ гардиданд.

«Ба андешиши шумо, дар самти татбиқи барномаҳои давлатии соҳаи маориф дар ноҳия чӣ қорҳои амалӣ анҷом дода шудааст? Мехостем ин мавзӯро муфассалтар тавзеҳ бидеҳед.»

- Дар воқеъ, соли равон бо мақсади иҷрои «Барномаи давлатии амалӣ намудани технологияҳои иттилоотӣ – коммуникатсионӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соҳаи 2018-2022» аз ҷониби муассисаҳои таълимӣ 26 адад компютер, 1 проектор ва 1 адад тахтаи электронӣ харидорӣ карда шуд. Дар умум, дар муассисаҳои таҳсилоти умумии ноҳия 944 адад компютер, 42 адад тахтаи электронӣ ва 49 адад видеопроектор мавҷуд мебошад. Мувофиқи талаботи «Барномаи давлатии таъмини муассисаҳои таҳсилоти умумии ҷумҳурий бо кабинетҳои фаннӣ ва озмоишгоҳҳои мучахҳазии таълимӣ барои солҳои 2021-2025» тӯли 5 сол дар муассисаҳои таълими ҳудуди ноҳия 3 озмоишгоҳи фаннӣ (аз фанҳои физика, химия ва биология) ва 274 кабинети фаннӣ (аз физика-17, химия - 38, биология - 43, география- 45 математика – 45, технологияи иттилоотӣ - 41 ва суруд ва мусиқӣ - 43 кабинет ташкил карда шудааст. Шуъбаи маориф дар масъалаи иҷрои барномаи зикршуда нақша – ҷорабиниҳо тартиб додааст. Танҳо дар давоми соли равон 3 адад озмоишгоҳи фаннӣ ва 12 кабинети фаннӣ харидорӣ ва ташкил карда шудааст. Кормандони шуъбаи ва устодону омӯзгорони

ноҳия оид ба бехтар намудани сифати таълиму тарбия, махсусан, забонҳои русӣ ва англисӣ ва амалан иҷро намудани «Барномаи давлатии тақмили таълим ва омӯзиши забони русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» тамоми имконияту тадбирҳоро истифода мекунад. Айни ҳол дар 66 муассисаи таълими ноҳия 141 нафар омӯзгори забони русӣ ва 132 нафар омӯзгори забони англисӣ фаъолият менамоянд. Моҳи октябри соли ҷорӣ семинари дастурдиҳӣ доир ба истифодаи усулҳои фаъоли таълим дар дарсҳои забони русӣ ва англисӣ ташкил ва гузаронида шуд. Ҷиҳати дар сатҳи баланд ва мутобиқ ба талаботи замони муосир ба роҳ мондани таълими фанҳои зикршуда, дар 10 таълимгоҳи ноҳия хонандагон хангоми омӯзиши ин фанҳо ба зергурӯҳҳо тақсим карда мешаванд. Омӯзгори фанҳои забонҳои русӣ ва англисӣ соҳибмаълумоту ихтисосманд буда, дар машғулиятҳои худ аз воситаҳои навини техникӣ (диапроектор, дискҳои таълимӣ ва навиштаҷоту овозаҳо), маводи ёрирасони таълимӣ васеъ истифода мекунад. Қайд кардан бамаврид аст, ки даври ноҳиявии озмунӣ «Омӯзгори соли Тоҷикистон» ташкил ва гузаронида шуд. Аз байни даҳ нафар довталаб, омӯзгори мактаби №15-и ноҳия Содирхон Носиров пирӯзӣ ба даст оварда, ба даври вилоятӣ роҳ ёфт.

«Вазъи муассисаҳои томактабии ноҳия чӣ гуна мебошад? Оё кӯдакгонҳо бо мутахассисони варзида ва шароити замонавӣ таъминанд?»

- Дар ноҳия чор кӯдакгонҳо бо фарогирии қорсаду бисту як нафар тарбиятгиранда фаъолият мекунад. Дар муассисаҳои томактабӣ 19 нафар бо маълумоти олӣ, 4 нафар маълумоти миёнаи педагогӣ ва 3 нафар олиӣ нопурра ифои вазифа мекунад. Бояд хотиррасон намуд, ки вазъи моддӣ-техникии кӯдакгонҳо сол то сол бехтар мегардад. Ҳамзамон, дар назди муассисаҳои таълими ноҳия марказҳои инкишофи кӯдакон ташкил карда шудааст. Аз ҷумла, дар заминаи 16 муассисаи таълимӣ дар 20 гурӯҳ гурӯҳҳои омодагии пешазмактабӣ бо фарогирии 383 кӯдак ташкил карда шудааст. Бо кумаки башардӯстонаи Барномаи

озукаворини ҷаҳонии СММ 7969 нафар хонандаи синфҳои ибтидоии ноҳия бо ҳуроки босифати гарм таъмин карда мешаванд.

«Раванди бунёд ва азнавсозии муассисаҳои таълимӣ дар ноҳия чӣ таъсир сурат гирифта истодааст?»

- Боиси хурсандист, ки зимни сафари қорӣи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти ҷумҳурий, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба ноҳия (28 июли соли ҷорӣ) биноҳои Интернати наздимақтабии МТМУ №22 дар деҳаи Анзоб барои 110 нафар хонандаи водии Яғноб ва муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №15, воқеъ дар деҳаи Зеробод бо тантана ба истифода дода шуданд. Ҳамчунин, сохтмони бинои муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №52 барои 240 ҷойи нишаст аз ҳисоби соҳибкор Зинҳор Исрофилов дар арафаи анҷомёбӣ қарор дошта, сохтмони бинои мактаби нав дар назди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №11-и деҳаи Фатмев барои 320 ҷойи нишаст идома дорад. Бахшида ба ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар назди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №17 толори варзишии замонавӣ ба истифода дода шуда, бунёди майдони варзишӣ дар мактаби №47-и деҳаи Пасрӯд, сохтмони синфхонаҳои иловагӣ дар назди МТМУ №31, деҳаи Ремон, МТУА №56, деҳаи Сайрон ва МТУА №57, воқеъ дар деҳаи Кумарг бо маром идома дорад. Аз ҷониби сарпарастон дар назди муассисаҳои таълими №8-и деҳаи Зоосун ва №19-и деҳаи Сангистон майдонҳои мучахҳазии варзишӣ сохта шуданд.

«Мегуфтед, ки омодагӣ ба давраи зимистони дар пеш истода дар қорам сатҳ қарор дорад?»

- Нақшаи захира намудани ангишту ҳезум ва таъмини муассисаҳои таълимӣ бо маводи дизелӣ пурра иҷро гардида, дар умум 1045 тонна ангишт ба мактабҳои ноҳия интиқол дода шудааст. Шишабандии тирезаҳо дар ҳаҷми 300м² (100 фоз) иҷро гардида, муассисаҳои таълими ноҳия барои дар сатҳи баланд гузаронидани зимистони дар пеш истода қорам омода мебошанд.

Мусоҳиба Шодӣ РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»,
Душанбе – Айнӣ -Душанбе

► КИТОБИЁТ

Зариф Ғулом яке аз нависандагони сармаҳсули тоҷик аст, ки дар давраи Истиқлоли давлатии Тоҷикистон дарахти сарсабзи эҷодиёти ӯ меваҳои хушамт ба бор меоварад. Ӯ дар ин давра ба ҷуз киссаву романҳои мочароно таърихӣ як силсила ҳикояю киссаҳо барои хурдтараққон наврасон ба таъб расонд, ки дар онҳо масъалаҳои гуногуни ахлоқӣ тасвир шудаанд.

Нашироти «Шарқи озод» охири соли 2020 маҷмуаи киссаву ҳикояҳои ин адиби хушқаламро бо номи «Мори сафед» бо таъоди 500 нуса аз ҷоп баровард, ки он ба хонандагони хурдсол ва наврасо-

Асари арзишманди тарбиявӣ

ни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тухфаи шоистааст.

Ёд овардан бамаврид аст, ки шабакаи телевизионии «Баҳористон» шомии 10-уми августи соли равон вобаста ба мазмун, мундариҷа ва муҳтавои маҷмуаи мазкур дар барномаи «Суҳбат бо адиб» намоиши хотирмоне пешкаши дӯстдорони китоб гардонд. Аслан, дар таърихи адабиётмон нависандае нест, ки барои навниҳолони боғи ҳаёт асар наофарид бошад. Анъанавӣ ба хурдтараққон ва наврасон бахшидани

асарҳои бадеӣ аз сардафтари адабиёти муосири тоҷик Садриддин Айнӣ ба адибони тоҷик мерос мондааст. Пасон, нависандагони забардастамон Сотим Улугзода ва Пӯлод Толис бо истеъдоди нодири худ ин анъанаро идома бахшиданд.

Дар китоби «Мори сафед» ёздаҳ ҳикояю киссаи адиб гирд оварда шудааст. Хеле ҷолиб аст, ки адиб дар симои қаҳрамонони хурдсолон овони кӯдакию наврасӣ, азобу машаққат, ранҷу душвории зиндагӣ, ҷаспу талош ва ҳолати рӯҳии онҳоро бо забон

ни содаву фасеҳ ва сабки равон ба риштаи тасвир кашидааст.

Маҷмуаи «Мори сафед» асари арзишманди ахлоқӣ буда, дар тарбияи худшиносӣ ҳушдорҳои ва баланд бардоштани завқу шавқ хонандагон ба китоб саҳми арзанда мегузорад. Мавзӯю масоил, симо ва характерҳо, забон ва тарзи баёнӣ он, ҳулоса, мазмуну мундариҷа ва шакли бадеии асар ба ҳамдигар мутаносиб мебошанд.

Китоби номбурдари далели равшании фикри андешаҳои тоза ва тақмили маҳорати адиб метавон шумурд.

Абдулло ЮСУФЗОДА,
мудирӣ шуъбаи маорифи
ноҳияи Ҷалолитдини Балхӣ

►► Душанбеи ҷоруми моҳи октябр ҳамаҷола дар тамоми дунё Рӯзи байналмилалӣ китобхонаҳои мактабӣ ҷашн гирифта мешавад.

▶ МАКТАБИ ОЛӢ

Такмили таълим ва омӯзиши забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олӣ талаботи ҳукумат, замон ва ҷомеа аст. Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар суҳанрониҳо ва Паёмҳои ҳарсолаашон зарурати ба нақша гирифтани чораҳои зарурӣ баҳри такмили таълим ва омӯзиши забонҳои русиву англисиро махсус таъкид карда, ҷавононро ба омӯзиши ҳарчи бештари забонҳои хориҷӣ даъват меку-
нанд.

Ҷавонони муосир, ки парвардагони замони истиқлоланд, бояд якдilu якма-ром дар рушди тамоми самтҳои фаъолияти кишвари азизамон – Тоҷикистон нақши муассир гузоранд. Бо ташаббуси Сар-вари кишвар дар самти раво-бити хориҷӣ ҳамкориҳо пур-самар гардида, муносибатҳои дипломатӣ бо беш аз дусад дав-лати ҷаҳон ба роҳ монда шуда-аст. Имрӯзо даҳҳо ҳазор нафар ҷавонони мо тибқи бурсияҳои ҷудонамудаи давлатҳои му-

ба дараҷаи олӣ бояд дониш ва сипас дар қиёс бо дастурҳои он ба фарогирии забонҳои хориҷӣ иқдом намуд. Яъне:

Ҳар к-ӯ ба забони худ суҳандон

Донистани сад забон осон

Дар донишқадаи мо ҳама синфхонаҳо бо ашён техни-кии замонавӣ, ба монанди компютер, нурафкан, тах-таи электронӣ ва аёниятҳо ҷиҳозонида шудаанд. Боиси тазаккур аст, ки дар китоб-

Талаби замон

тамаддин ва рушдфти дар мактабҳои олии бузурги олам таҳсил мекунанд.

Дар баробари ин, ҷумҳурии мо дар сиёсати хориҷии худ сиёсати “дарҳои қушода”-ро пеш гирифтааст ва бо пеш аз 160 давлати ҷаҳон робитаҳои дипломатӣ дорад. Ин воқеият низ моро вазифадор менамояд, ки миёни насли ояндамон за-бондониро таблиғ намоем.

Боиси хурсандист, ки солҳои охир сафи ҷавонони омӯзанда ва донандаи забонҳои хориҷӣ ҳеле зиёд шудааст.

Бо мақсади иҷрои да-стуру супоришҳои Пешвои миллат ҷиҳати баланд бар-доштани сатҳи забонмӯзии ҷавонон, дуруст ба роҳ мон-дани муошират бо забони англисӣ омӯзгорони кафедраи забонҳои хориҷии Донишқа-даи политехникии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.Осимӣ дар шаҳри Хучанд забони англи-сиро барои донишҷӯён, маги-странтон ва докторантон бо методҳои нави ҳозиразамон меомӯзонанд.

Бисёр муҳим аст, ки омӯзиши забони англисиро дар қиёс бо забони адабии тоҷикӣ, яъне забони модарӣ омӯхт, зеро ин роҳи омӯзиш осонтар ва самар-овартар мебошад. Маълум, ки аввал забони модарии худро

хонаи донишқадаи мо дасту-ру китобҳои дарсӣ, ки ба-рои омӯзиши амиқи забони англисӣ мусоидат мекунанд, бисёранд. Ин ҷо макони бе-миннату ройгони омӯзиш буда, барои омӯхтани забони англисӣ ҳеҷ маҳдудияте нест. Ҳамчунин, барои омӯхтани за-бони англисӣ як омилҳои муҳими дигар шавқу завқ аст. Зеро бе шавқу завқ шахс дар шароити хуб дар забонмӯзӣ қоҳилӣ ме-кунад.

Мо, омӯзгорони ДПДТТХ ба номи академик М.С. Осимӣ, хангоми таълими забони англисӣ барои донишҷӯёни бахши яқум машғулиятҳо, маҳфилҳо, корҳои берун аз синфӣ ва корҳои мустақилона аҳамияти махсус медиҳем. Ҳамчунин, малакаҳои омӯзиши хонандагонро ташаккул дода, дар дарсҳо роҳу усулҳои нави таълимиро ба воситаи ма-води дидактикӣ, машқҳои лингофонӣ, сабти овозҳо, нақшаҳо, асбобҳои аёни ва машқҳои лафзӣ васеъ истифода мебарем.

*Рухиона АМИНҶОНОВА,
н.и.ф., омӯзгори калони
кафедраи забонҳои хориҷии
Донишқадаи политехникии
Донишгоҳи техникии Тоҷикистон
ба номи академик М.С. Осимӣ
дар шаҳри Хучанд*

▶ ГУРӢҲБАНДӢ

Забонҳои романи

Забон, ки муҳимтарин воситаи алоқаю муоширати одамон эътироф шудааст, пахлуҳои гуногун дорад ва масъалаи ҳеле бавусъату фарогир ба шумор меравад. Дар ҷаҳон, мувофиқи таъкиди муҳаққиқон, беш аз 5 ҳазор забон арзи ҳастӣ доштааст, ки қисмате аз онҳо бо мурури замон дар бархӯрд бо ҳодисаҳои гуногун аз байн рафтаву ба гурӯҳи «забонҳои мурда» пайваस्ताанд. Вобаста ба масоили забон ибораҳои ҷун таърихи забонҳо, гурӯҳбандии забонҳо, забонҳои маъруф, забонҳои синтетикӣ ва амсоли инҳо ёд карда мешаванд. Дар ин рост, ибораи дигаре бо номи «забонҳои романи» маъруф аст. Зери ин ибора ё ифода ҷӣ маъние дар назар дошта шудааст?

Забонҳои романи ҳамчун шоха ё гурӯҳи ҳиндуаврупоӣ шинохта мешаванд. Номи ин забонҳо пайваस्त ба вожаи латинии «романус» буда, маънои «мансуб ба империи Рум»-ро дорад. Забонҳои романи дар мамлики Аврупо – Фаронса, Испания, Португалия, Белгия, Швейтсария, Италия, Руминия, Молдава, Монакко, Люксембург... маъмуланд ва гурӯҳҳои алоҳидаи одамон дар Юнону Хорватия, Амрикову Албания бо ин забонҳо ҳарф

меzanанд. Ҳамчунин, забонҳои романи дар баъзе аз давлатҳои Африко ва Осиё дар баробари забонҳои маҳаллӣ ба сифати забони дуҷуми давлатӣ амал мекунанд ва ҷун забони илму фарҳанг шинохта шудаанд. Умуман, дар саросари ҷаҳон беш аз 700 миллион нафар бо забонҳои романи гуфтугӯ мекунанд. Бояд тазаккур дод, ки ба гурӯҳи забонҳои романи забонҳои хурду бузурге, ҷун забонҳои фаронсавӣ, испанӣ, италиявӣ, молдавӣ, руминӣ, португалӣ, каталонӣ, сардинӣ, мефаридӣ, окситанӣ, ретромани... шомиланд. За-боншиносон дар асоси ҳешӣ ва наздикии байниҳамдигарии забонҳои романи онҳоро ба гурӯҳҳои иберӣ – романи, галлӣ – романи, италиявӣ – романи ва зергурӯҳи балкани – романи табақабандӣ мекунанд. Дар ин тақсимот асосан мавқеи ҷуғрофиявии забонҳои романи ба назар гирифта шудааст. Дар илми забоншиносӣ таърихи тақомулу рушди забонҳои романи ба давраҳои зерин мансуб дониста шудааст:

1. Асри 3 то милод – асри 5 (давраи романи шудан);
2. Асрҳои 5-9 (ташаккулёбӣ ва мустақилгардиши давлатҳо);
3. Асрҳои 9-16 (пайдоиши осори хаттӣ, забони расмӣи давлатӣ шудани аксар

забонҳои романи).

Дар асри 16 забонҳои фаронсавӣ, испанӣ ва португалӣ ба Амрико роҳ ёф-таву маъмул гардиданд. Воба-ста ба ривочи мустамликадорӣ забонҳои романи дар китбаҳои Осиёву Африко нуфуз пайдо карданд. Тадричан хусусиёти савтии забонҳои романи дар иртибот ба таъсир ва омезиши забонҳои маҳаллӣ (дар як си-сила калимаю ифодаҳо) тағйир пазируфтанд. Дар забонҳои романи тасриф (флексия) вучуд надорад ва исмҳо дорои ду ҷинс – занона ва мардона мебошанд. Феълҳо шахсу шу-мора ва замонҳоро ифода ме-кунанд. Дар таркиби луғавии забонҳои романи илова ба калимаҳои латинӣ, ки ҳеле зиёданд, калимаҳои мансуб ба забонҳои олмонӣ, славянӣ, юнони низ воমেҳуранд. Осори нахустини хаттӣ бо забонҳои романи дар асрҳои 9-12 пай-до шудаанд ва хати маъмули ин забонҳо латинӣ мебошад. Солҳои зиёдест, ки забонши-носони маъруф вобаста ба масоили гуногуни марбут ба забонҳои романи ба таҳқику пажӯҳиш машғуланд.

*Латофат АМОНОВА,
омӯзгори забони англисӣ
гимназияи №4 барои
хонандагони болаёқати
шаҳри Душанбе*

▶ БЕДОРИИ СИЁСӢ

Ҷавононро зиракӣ мебояд

Дар шароити имрӯза, ки талоши тамо-ми қувваҳои иртиҷоиву ифротӣ барои таъсиррасонӣ ба мафкураи ҷавонон ва моил сохтану истифодаи қувваи бузурги онҳо барои амалӣ намудани ҳадафҳои муғризонаи худ равона шудааст, ҷавонони мо бояд бисёр хушёр бошанд, зиракии сиёсиро аз даст надиханд ва манфиатҳои милливу давлатиро ҳатто як лаҳза ҳам фаромӯш накунанд.

Барои пешгирии ҷавонон аз гаравидан ба ҳар гуна ҷиҳзу ҳаракатҳои ифротгароиву тундрав ва фирефта нагардидан ба ваъдаҳои афроди хоину ватанфурӯш дар замони имрӯза омилҳои зерин сабаб шуда метавонанд: а) зери назорати ҷиддии падару модар қарор доштани фарзанд; б) омӯхтани илму дониш, в) иштирок дар озмуну олимпиадаҳо ва ҷорабиниҳои сиёсиву фарҳангӣ; г) рӯй овардан ба китобҳои ва огоҳӣ аз тамаддуну арзишҳои олии ниёгон; ғ) машғул шудан ба варзиш, д) омӯхтани забони давлатӣ; е) самаранок истифода бурдани технологияҳои замонавӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ; ё) тарғиби андешаи миллӣ ва ваҳдати маънавӣ; ж) тарғиби ҳисси баланди ватандӯстӣю меҳанпарастӣ дар ниҳоди насли ҷавон ва огоҳ қунонидани онҳо аз ҳадафҳои нопоки гурӯҳ ё афроди ифротгаро. Ин омилҳо ҷавононро ба сӯи ояндаи дурахшон раҳнамо месозанд ва имкон намедиханд, ки онҳо ба ҳар гуна ҷиҳзу ҳаракатҳои мамнуъ ҳамроҳ гардида, ба амалҳои ғайринсонӣ даст зананд. Насли наврас ва ҷавонони имрӯза бояд аз он шукргуздор бошанд, ки дар давлати соҳибистиклол зиндагӣ, таҳсил ва кор мекунанд, фарзанди миллати сарбаланду

соҳибтамаддун ва Ватани ободу мустақил ҳастанд.

Пешвои ҷавонпарвари миллат дар вохӯрии худ бо ҷавонони кишвар соли равон таъкид намуданд, ки: “Мо бояд барои ҷавонон чунин шароите муҳайё созем ва онҳоро тарзе тарбия кунем, ки фарзандони мо дар зиндагӣ роҳи дурустро интихоб намоянд, илму донишҳои муосирро аз худ кунанд, касбу ҳунароҳои замонавиро омӯзанд ва оянда мақоми арзандаи худро дар ҷомеа соҳиб шаванд”. Пас ҷавононро лозим аст, ки аз дастгириҳои пайвастаи Ҳукумати кишвар ва эътимоди бузурги Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва шароитҳои фароҳамомада босамар истифода намуда, ифтихор намоем, ки дар Тоҷикистони озоду соҳибхитӣер, дар чунин кишвари зебои бихиштосо зиндагӣ дорем ва ворисони фарҳангу тамаддуни бостонӣ ҳастем. Аз ин лиҳоз, сидқан дӯст доштани Ватан, ҳифз намудани манфиатҳои миллии он ва бо донишу маърифати замонавӣ дар арсаи байналмилалӣ ба таври шоиста муаррифӣ намудани Тоҷикистон бояд аз ҳадафҳои асосии мо бошад.

Боиси шукргузори, ки ҷашни бисёр азизу мукаррам ва ҳумоюни 30-солагии Истиклоли давлатии худро ҷашн мегирем. Ҷавонони кишвар, ки дар дастовардҳои замони соҳибистиклолӣ саҳм доранд ва бевосита ҳамқадами истиклол ҳастанд, бояд қўшиш ба ҳарч диҳанд, ки ҷашни таърихи бо ифтихору хушнудӣ истикбол намоянд ва баҳри боз ҳам таҳким бахшидани он саъю қўшиши бештареро равона созанд.

*Фаридуллоҳ АБДУЛЛОЕВ,
мутахассиси шӯъбаи рушди иҷтимоӣ ва
робита бо ҷомеаи дастгоҳи раиси
шаҳри Гулистон*

► ДАР ЧОДАИ ТАДРИС

Тоҷикон табиятан мардуми хирад-парвару маърифатгароянд ва дар ҳар гуна ҳолату ҳар гуна замон ҳаргиз рӯй аз омӯзиш, аз фарҳангу маънавият натофтаанд ва ҳамеша гаравиш ба тамаддун доштаанд. Ин ҳалқи фазилатон аз тамоми вартаҳои муҳлик дар арсаи таърих маҳз ба василаи хиради волою фарҳанги беҳамтояш раҳой ёфтаву ба комёбиҳо расидааст.

Дар кишвари тамаддун-парвари тоҷикон чароғи илму дониш ба рағми он ҳама тундбодҳои таърих лаҳзае хомӯш нашудааст ва хомӯш нахоҳад шуд. Ин қазияи бебаҳс дар боз як марҳилаи пурхатару ғочабори ҳаёти халқи тоҷик – солҳои 90-уми охири садаи бист собит гардид. Вақте ки дар аксар манотиқи ҷумҳурии тозаистиклол оташи ҷангу мухолифат аланга мезад, вақте ки садои тир ҳама фарёдхоро хомӯш карда буд, вақте ки ҷаҳолат даъвии раёсат мекард, ватандӯстони асили миллат роҳи ягонаи раҳиро дар бараф-рохтани парчами хираду маърифат дарёфтанд. Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон гуфтугӯи мусолиमतомези хирадмандонаро аз «гуфтугӯ»-и силовҳо бартар донишданд ва маҳз ба шарофати маънавияти волои хеш Тоҷикистони дар сари варта бударо аз фаноӣ ба наҷот бахшиданд. Дар пайравӣ аз Сарвари кишвар гурӯҳе аз маърифатгароён дар он айёми пуртазод кӯшиш ба ҳарҷ доданд, ки дар ҷумҳурии арсаи донишу илм холию камранг намонад, аз ҷумла, таҳсил дар таълимгоҳҳо қатъ нагардаду сатҳи таълиму тарбия коҳиш наёбад. Донишманди варзида, маърифатпарвари фидокор Пӯлод Пӯлодов аз зумраи чунин машғалафрӯзони маърифат буд ва дар он марҳилаи хатарзои таърихи мамлакат барои било-фосила ба бомаром идома ёфтани таҳсили насли наврас дар дабистонҳо хидмати шоистаи таҳсин кард.

Ҷ дар ҷумҳурии дар шумори аввалинҳо афзалияти таълимгоҳҳои намуни навро дарк намуда, ба тарғиби онҳо кӯшиш ва ҳуд яке аз аввалин макотиби хусусиро дар шаҳри Душанбе таъсис дод. Ин ҳодисаи фараҳбор 1 ноябри соли 1996 ба вуқӯъ пайваست; яъне гимна-

зияи хусусии «Тоҷикистон» ба фаъолият оғоз намуд. Ва инак, 25 сол мешавад, ки ин боргоҳи бонуфузи маърифат дар ҷодаи маориф фаъолияти шоистаи пурсамар дорад.

Дар зинаҳои аввал муассиси маорифпарвари гимназия бар он кӯшиш, ки беҳтарин омӯзгоронро ба кор ҷалб намояд. Дар он солҳо, ки илова ба ҷангҳои дохилӣ вазъи иқтисодии ҷумҳурии низ гарон буд, ин амал мушкилиро дошт ва аз тарафи дигар, табиятан одамон ба ҳар як падидаи тоза, ба гуфте, ба як чашм ба умед ва ба чашми дигар бо шубҳа менигаристанд. Соли аввал гимназияи навтаъсис ҳамагӣ 30 хонанда дошт, вале азму иродаи муас-

дони гимназия дарс гуянд...

Солҳо печида ба ҳодисаву воқеаҳо гузаштанд, Тоҷикистон ошени сулҳу ваҳдат гашту мардум дилпуруна ба созандагӣ бунёдкорӣ пардохтанд. Дар қатори соҳаҳои дигар соҳаи маорифи мамлакат рушд ёфт, пеш рафт. Дар ин рост, гимназияи хусусии «Тоҷикистон» низ сол ба сол муваффақият афзун кард ва ҳоло ин таълимгоҳи 25-сола ба сифати яке аз беҳтарин муассисаҳои таълимии кишвар шинохта шудааст. Дар давоми ҳамаҷода ин донишсароро наздик ба ҳазор нафар хонанда хатм намуданд. Акнун дар ҳар як соли таҳсил дар гимназия беш аз панҷсад нафар хонанда ба омӯзиш машғул мешаванд.

сатҳи баланди касбияту маърифати собиқ шогирдони эътироф ва барои заминагузори ба камолоти чунин мутахассисони арзи сипос карда мешавад. Аҳли таълимгоҳ боз аз як руҳдоди дигар фараҳманданд; теъдоди зиёде онҳое, ки солҳо қабл гимназияро хатм кардаву ҳоло соҳибхонаро соҳибмақому соҳибойла гардидаанд, кӯдаконашонро ба камолоти майлу эътиқод ба собиқ таълимгоҳи маҳбуби худ меоранд ва ба тарбияи устодони собиқи худ месупоранд. Гардиши саъди рӯзгорон!

Хонандагони гимназия илова ба фаъолияти шоиста дар дарсҳо, дар озмуну олимпиадаҳо ва сабақҳои варзишии шахрии ҷумҳуриявӣ фаъолон ширкат меварзанд. Ва ҳамасола миқдори ҷоизаҳои таълимгоҳро бештар месозанд. Дар соли таҳсили гузашта дар олимпиадаи мактабии хонандагони гимназия соҳиби се ҷойи

Кимийе КАХҲОРОВА,
директори гимназия

кишвар ба ҷои мерасанд. Дар пешрафту такомули фаъолияти гимназия кулли кормандону омӯзгорони он, аз ҷумла, устодон Кимийе Қаҳҳорова (сарвари гимназия), Муътабар Солиева, Нигина Мирзоева, Саодат Каримова, Фирӯза Нуруллоева, Луъбат Норматова, Лочин Ҷаҳонов, Лола Раҳматуллоева, Умаралӣ Шеров... нақши шоиста доранд. Дар гимназия ба забонамӯзии хонандагон ва ба тадриси фанҳои дақиқ тавачҷуҳи ҳамешагӣ зоҳир карда мешавад ва дар ин самт шогирдони ин муассисаи таълими аз хонандагони ақсар макотиби дигари пойтахт бартар доранд. Гимназия як силсила анъанаҳои ҷолибу манфиатбор дорад, ки яке аз онҳо маҳфиле-ст. Тавассути ин маҳфил хонандагону устодони таълимгоҳ бо арбобони маъруфи илму адаб ва сиёсати ҷумҳурии вохӯрда, суҳбати озод меороянд ва ба бисёр суолҳои худ посух меёбанд. То имрӯз шахсиятҳои номвари мамлакат, чун адибон Сорбон ва Аскар Ҳаким, ходимони сиёсӣ Р.Мӯсоева, Б. Додиҳудоева, Т.Абдушукурова... дар маҳфилҳои «Суҳбати рӯзи шанбе» ширкат варзидаанд...

Аҳли гимназияи хусусии «Тоҷикистон» тасмим бар он доранд, ки минбаъд фаъолияти-шонро боз ҳам вусъат бахшида, дар таълиму тарбияи насли наврас ва дар пешрафти соҳаи маорифи Тоҷикистони азиз ҳиссаи шоиста гузоранд ва ҳамеша дар сафи пеши парчамафрӯзони илму маърифат бошанд.

А.МУРОДӢ,
«Омӯзгор»

«ТОҶИКИСТОН»,

пешрав бошӣ мудом!

сис қавию устувор буд ва ӯ ба ояндаи таълимгоҳ ба эътимоди комил менигарист. Ба аввалин омӯзгорони гимназия батақдор иброз меошод: «Бо дили пур, бо ниятҳои нек, бо боварии комил ба оянда кор кунед. Кори босамару ғамхоронаи шумо бо хонандагон беҳтарин тарғибгари таълимгоҳамон хоҳад шуд. Мардум тадриҷан бартарҳои гимназияро мефаҳманд ва сафи шогирдони мо ҳам меафзояд. Оғаҳ бошед, ки дарё аз шохобҳо ибтидо мегирад.

Бузургонамон фармудаанд:
Ба ҳангоми сахтӣ машав

ноумед,

К-аз абри сияҳ борад оби

сафед.

Ва ҳамин тавр ҳам шуд; муассисаи тозагасис дар давоми ду-се соли аввали фаъолияташ номвар гашту тавачҷуҳи волидону шогирдони зиёдеро ба худ ҷалб намуд. Батадриҷ сафи устодону хонандагонаш афзуд, пояи моддию техникаш устувор гашт, сохтораш ташаккулу тақомул ёфт. Муҳимтар аз ҳама, сатҳи таълиму тарбия хеле боло рафт сафи омӯзгорони фаъолу эҷодкор афзуд. Ҳатто иддае аз устодони мактабҳои олии пойтахт розӣ шуданд, ки дар доираи муайяни соатҳо ба шогир-

Хатмкунандагони ин таълимгоҳ дар мактабҳои олии Тоҷикистон ва хориҷ аз он – дар ақсар шаҳрҳои Россияву Украина, дар ИМА (иёлати Колорадо) ва чанде аз шаҳрҳои мамолики Аврупо идомаи таҳсил доранд ва гурӯҳе пас аз хатми бонуфузтарин мактабҳои олии солхост, ки дар соҳаҳои гуногуни ҳаёти кишварамон бомуваффақият кор мекунанд. Маъмурияти гимназия сарфароз аз он аст, ки аз тамоми мактабҳои олии шаҳрҳои мазкур ва аз коргоҳҳои ҷумҳурии мунтазам номаҳое мерасанд, ки дар онҳо

ифтихорӣ гаштанд ва омодагии онро доранд, ки дар озмунҳои имсолаи «Тоҷикистон – Ватани азизи ман» ва «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» ба натиҷаҳои боз ҳам баландтар ноил гарданд. Ақсари омӯзгорони гимназия дар таълиму тадриси шогирдон сабуку услуби хоси худро доранд, соҳибтаҷрибаанд ва мекӯшанд, ки пайваста аз тозатарину пурсамартарин усулҳои омӯзиш истифода баранд. Илова бар ин, зумрае аз устодони ин боргоҳи хирад эҷодкоранд ва мақолаву нигоштаҳои методию дастурашон мунтазам дар нашрияҳои

► МАСЪАЛАИ МУҲИМ

Бо мақсади таҳлили вазъи китобдорӣ, қарзҳои классикӣ, ҳолати нигоҳдошти китобҳои дарсӣ ва норасонии китобу маводҳои таълимӣ дар раёсати маорифи вилояти Хатлон бо мутасаддиҳои соҳаи китоби шубҳаҳои

Тоҷикистон, дастуру супоришҳои Марказ ва дигар масоили алоқаманд мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифт.

Нахуст, Давлат Ишмуродов, сармутахассиси Маркази таҳия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ, илмию

Таъкид гардид, ки бояд китобдорони муассисаҳои таълимӣ ва мушовирони шубҳаҳои маориф оид ба китоб бо дарки масъулияти баланд вазифаву уҳдадорҳои худро иҷро кунанд ва сифати кори ҳуҷҷатгузорӣ, тартиботи

маълумотнокии баъзе аз китобдорони муассисаҳои таълимӣ мушкилиҳо қисман пеш меоянд. Аз ин лиҳоз, барои баланд бардоштани донишу фаҳмиши онҳо, маълумотнокии ва ҳуб шинос гардидашон бо тартиби дурусти ҳуҷҷатгузории кори китобхонаи муассиса семинарҳои омӯзишӣ барои китобдорон ба нақша гирифта шудааст ва дар чанде аз шаҳру навоҳӣ чунин семинарҳо доир карда шуданд.

Сипас, мушовирони шубҳаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои минтақаи Бохтар оид ба китоб дар бораи фаъолият ва вазъи китобдорӣ, воридот ва таъминоти китобҳои дарсӣ, ҷамъоварӣ ва пардохти маблағи китобҳои дарсӣ, маводҳои таълимӣ ҳисобот доданд.

С. АЗИЗӢ,
«Омӯзгор»

Вазъи китобдорӣ беҳбудӣ мевоҳад

маорифи шаҳру навоҳии минтақаи Бохтар семинар – машварат доир гардид. Дар семинар – машварат таъминот, тақсимот ва пардохти маблағи иҷораи китобҳои дарсӣ ва маводи таълимӣ дар шубҳаҳои маориф ва муассисаҳои таълимии шаҳру ноҳияҳои минтақаи Бохтар ва омӯзиши Қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии

методи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вилояти Хатлон, иттилоъ дод, ки ба ҳолати 8 – уми октябри соли равон ба шубҳаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои вилоят 959053 нусха китоби дарсӣ, маводи таълимӣ 66250 нусха, маводи таълимии ройгон 5531 нусха ба маблағи 36090 сомонӣ дастрас шуд.

тақсимот ва нигоҳдошти ҳолати китобҳо, саривақт пардохт намудани маблағи иҷораи китобҳо ва дигар маводи таълимиро беҳтар намоянд. Инчунин, дар бораи донишу фаҳмиш ва тахассуснокии китобдорони муассисаҳои таълимӣ табодули афкор намуданд. Қайд гардид, ки бо сабаби мувофиқи матлаб набудани

Ду спектакли театри Маяковский дар Фестивали байналмилалӣ театрии Русия намоиш дода мешавад.

АНДЕША

Таҳаммулпазирӣ - хислати ҳамида

Мавзуи таҳаммулпазирӣ ё худ созишу мадоро як паҳлуи ниҳоят ар-зишманди кори таълиму тарбия мебошад. Дар фарҳангҳои муътабар вожаи «таҳаммул» чунин шарҳ ёфтааст: «тоб овардан ба сахтию душворӣ; сабр кардан, шикебо будан; тоқат кардан».

Бояд хонандаи имрӯзаи мактаб дар баррасии ҳар як масъала, баёни фикр, шунидани сухани ҳамсухбат ба тамоми ҷузъҳои риоя кунад. Иродааш мустаҳкам, этиқодаш комил, ҳатто хангоми шунидани суханҳои таҳқиромез низ мадороро пеша карда, ба ҳашму ғазаб, ҷаҳлу ситеза вучуди худро оғуштаи нопокӣ насозад.

Хонандаи асри XXI бояд дар ҷустуҷӯ ва талоши илм бошад, кибру гуруро аз тинати хеш дур созад, меъёрҳои ахлокиро риоя намояд, нисбат ба ҳар як афрод, новобаста аз миллату мазҳаб, наҷод меҳрубон бошад ва бо эшон бо нармӣ сухан гӯяд, дар ҳалли ҳама гуна масъалаҳо дурандешона рафтор кунад, суханчин, бад-

ҳаракатҳои иртиҷой бештар та-вассути шабакаҳои интернетӣ су-рат мегирад.

Омӯзгор бояд таъкид созад, ки шабакаи интернет дар зудтарин муддат ба яке аз воситаҳои муҳими иғвоангез мубаддал гардидааст. Дар бештари маврид дар шабакаи интернет иттилооте ҷойгир карда мешавад, ки ба таври нодуруст ва беасос тартиб дода шудаанд. Маҳз чунин иттилоот барои пайдоиши низоъҳо заминагузори мешавад. Бештари истифодабарандагон, ки интернетро барои амали сохтани ҳадафҳои худ интиҳоб мекунанд, бо исми сохта ва ё номаълум ба паҳн намудан ва ё тарғиб кардани арзишҳои бегона ва зараровар машғул мегарданд.

кирдор ва кинагир набошад.

Дар бедор кардани ин гуна ҳиссиёт дар қалби хонандагон омӯзгори технологияи иттилоотии мактаб ҳиссаи калон гузошта метавонад. Масалан, зимни таълими мавзуи нахустини технологияи иттилоотӣ дар синфи 7, омӯзгор дастовардҳои олимонро таъкид карда, ба ин, сохта шудани аввалин компютерҳо ҳамчун намуна оварданаи муҳим аст. Овардани мисолҳои таърихӣ дар байни хонандагон дӯстиро афзун гардониди, эҳтироми хешовандон ва меҳр бо волидайнро афзун месозад ва дар ниҳоди онҳо сабур буданро тарбия мекунад.

Бо қадам гузоштани инсоният ба асри XXI, дар минтақаҳои гуногуни олам падидаҳои номатлуби ҳушунат ва терроризм пайдо шуда, ахли ҷомеаро ба ташвиш овардааст. Ба хотири пешгирӣ аз чунин омилҳои хатарзои башарӣ бояд роҳҳои дархӯри тарбияро ҷустуҷӯ ва пайдо кард, то ки мактаббачагон дар рӯҳияи таҳаммулпазирӣ ва сулҳу оштии тарбия ёбанд. Хусусан, имрӯзҳо ҷаҳони интернет вазъи бе ин ҳам мушкили замонро вазнинтар гардонидаст. Таваассути интернет пайдо гаштани «дӯстон» - и ноҳалаф ба тарбияи наврасон зарбаи сахт мезанад. Ҷалб гаштани наврасон ба ҳар гуна ҳизбу

Иттилооти иғвобарангезе, ки дар он ҷой дода мешавад ва аз он ҷо ба матбуоти даврӣ ва телевизион роҳ меёбад, сарчашмаи аслии як қатор хатарҳои миллӣ – сиёсӣ мебошад.

Ҳамин гуна муносибатҳои беҳирадона нисбат ба кишвари мо низ васеъ истифода мешаванд. Аз ин лиҳоз, ҳар як хонандаи мактабро лозим меояд, ки ба масъалаи мавҷуда огоҳона ва дурандешона муносибат намуда, роҳи дурустро интиҳоб намояд.

Ғояи фарҳанги сулҳ – таҳаммулпазирӣ дар тамоми зинаҳои давлатсозии тоҷикон бағоят муҳим ва ғураиш буди хаст. Принсипҳои маънаӣ, ахлоқӣ, зӯроварӣ нақардан, сулҳ ва дар ин замина кӯшиши созандагӣ – инҳо асоси зехнии халқи тоҷик мебошанд.

Ҳамин тариқ, омӯзгор зимни ба роҳ мондани таълими фанни технологияи иттилоотӣ имкониятҳои фарохеро соҳиб аст, ки хонандагонро ба тарбияи таҳаммулгарой ва тоқатпазирӣ фаро гирад. Дар ин кор омӯзиши бардавом ва маҳорату малака ба омӯзгор кумакар метавонад.

М. РАҲМОНОВ,
муовини директор оид ба
корҳои тарбиявии МТМУ №37,
ноҳияи Мастчоҳ

АМАЛИ НОМАТЛУБ

Равоншиносон муътақид бар онанд, ки қаҳр кардан яке аз механизмҳои табиӣ буда, инсоният онро дар шароитҳои муҳталиф истифода мебарад. Қаҳр ҳаяҷони манфист ва вақте мо аз касе қаҳр мекунем, иртиботамонро ба сурати каломӣ ва гоҳе дидорӣ қатъ менамоем.

Дар мавриде, ки ҳастаҳои мо мавриди таваҷҷуҳи дигарон қарор нагирифта бошанду хости мо даст пайдо кардан ба он бошад, он гоҳ қаҳр мекунем.

Иттифоқ як робитаи бузурги шуморо ҳалалдор месозад ва сабаб мешавад, то шумо ҷаҳат ба рафторҳо, гуфторҳо ва ҳаракатҳои манфии тарафи муқобил назар

раф норухати ва эҳсосоти манфиро аз сар мегузаронанд, ки он боис мешавад, то масъалаҳои муҳим ба шакли ҳалнашуда боқӣ бимонанд ва билаҳза, ба кори асаб мушкилӣ эҷод намояд. Барои ин мо бояд аз қаҳр парҳез намоем.

Дар мавриди қаҳр доштани тарафи муқобил нисбат ба шумо кӯшиш намоед, ақл ва заковати худро дуруст ис-

Қаҳр кардан зарар дорад?

Қаҳрҳо метавонанд муваққатӣ ва тӯлонӣ бошанд. Равоншиносон чунин меҳисобанд, ки мардон нисбат ба занон бештар қаҳр мекунанд. Вақте занон норухати хешро мебинанд, танҳо иртиботи каломии худро қатъ мекунанд, ки ба маъноӣ қатъи пурраи робита нест. Ҳатман дар идомаи робитаи оштии вучуд дорад. Ҳар вақте мардон дучори қаҳр мешаванд, онҳо аз қонуни «ҳама ё ҳеч» истифода мебаранд, зеро мардон дар муқоиса бо занон робитаи каломии заиф доранд. Новобаста аз он ки қаҳри мардон нисбат ба занон бештар аст, мардон қаҳр карданро махсуси занҳо мешуморанд ва онро нишонаи заъф меҳисобанд. Ҳақиқати ҳол ин аст, ки илми тиб қаҳр карданро боиси осеб расидан ба худӣ мо ва ҳам озор ба дигарон до-

афканед ва ин дар охир шуморо дучори хастагӣ ва ҳаяҷони бад намояд. Аз ин нуктаи назар, ҳар вақте қаҳр мекунед, кӯшиш намоед, то камтарин фурсатро барои қанори ҳам омадан истифода кунед.

Қаҳр кардан рафторест, ки ба синну сол, ҷинсият, вазъи ҳонаводагӣ ва ҷараёни муоширати инсонҳо вобаста нест, зеро ҳамаи инсоният дучори он мегардад. Қаҳр кардан инсониятро баъди чанд муддат ба эҳсоси пушаймонӣ дучор менамояд. Мардон ҳангоми қаҳр асабонӣ шуда, ашӯи дар даст доштаро ба ҳар тараф ҳаво медиҳанд ва маҳалли воқеаро тарк мекунанд ё машғули кори хеш мешаванд. Занон бошанд, асабӣ шуда, ҳолати зоҳирии ҷеҳрашонро турш мекунанду оҳ мекашанд. Дар ҳар ду маврид ҳар ду та-

тифода кунед, зеро тарафи қаҳркунанда дучори мушкилоти кори асаб аст. Ҳангоме ки ба рафторҳои қаҳркунанда ҷавоби мусбӣ медиҳед ё уму-ман, ҷавоб намендиҳед, он гоҳ ӯ мачбур мешавад дар камтарин фурсат рафторҳои хешро тағйир диҳад, то шуморо аз даст надихад. Қаҳркарда тамоми шеваҳои рафтори шуморо ба худаш муқобил мегузорад ва ҳатто мумкин аст робитаатонро барҳам занад ва тарки манзил кунад. Хубтар аст, қаҳрро аз худ дур кунед, то ин ки саломатиро аз даст надихед ва ҳаёти хешро дар субот нигоҳ доред ба таври шоида зиндагӣ кунед.

Меҳроб ҚУДРАТОВ,
мудири кафедраи фарма-
кология, гигиена ва асосҳои
микробиологияи коллеҷи
тиббии ноҳияи Ёвон

ОИЛА ВА МАКТАБ

Масъулият дар таълиму тарбия

Мо, омӯзгорон, имрӯз масъули донишомӯзии хонандагон ҳастем, аммо дар таълиму тарбияи онҳо бояд аввал волидон масъулияти бештару амиқ эҳсос намоёнд, то ин ки фарзандонашонро одоби ахлоқи неку ҳамидаи инсонӣ омӯзанд ва аз ҳама ҷиҳат онҳоро дастгирӣ намоёнд.

Падару модарон бояд дарк намоёнд, ки тарбияи дуруст ва ҳавасмандгардонии ҷигарбандонашон имрӯз он қадар амали душвор нест. Ҳамарӯза тариқи симову садо мебинему мешунавем, ки дар ҳар ғӯшаи Ватани мо муассисаҳои томақтабии нав сохтанду ба истифода дода мешавад, ки дар онҳо кӯдакон ба таълиму тарбия фаро гирифта мешаванд. Мо метавонем кӯдаконамонро аз хурдсолӣ ба кӯдакостонҳо, ки метавонанд онҳоро ба болидарӯҳӣ, хушёрӣ, зирақӣ ва ғазои афсонавӣ зебо ошно созад, ҷалб намоем. Инчунин, умедвори он ҳам хоҳем шуд, ки дар муассисаҳои мазкур фарзандони мову шумо дӯстони зиёд пайдо мекунанд ва аз ҳамаи давра ба пурсамар гузаронидани вақти худ одат мекунанд.

Дар раванди таълим ба кӯдакони мактабхон бояд аз ду ҷониб аҳамияти ҷиддӣ зоҳир карда бошад. Бемасъулиятӣ ва форигболии волидайн кори омӯзгоронро мушкил мегардонад. Кулли таълимдиҳандагон ҳамеша бар он саъю талош меварзанд, ки таълимгирандагон ҳарчи бештару хубтар донишу одоб омӯзанд ва аз тарбиятгирандае як толибилми ҳақиқӣ ба камол расонанд.

Албатта, ҳангоме ки мо барои тарбияи фарзандон тамоми шароитро муҳайё намоем, самараю натиҷаи хуби онро хоҳем دید.

Хуллас, волидон масъул ва вазифадоранд, ки фарзандони хушодоб, хушгуфтору хушрафтор ва хушёр зиракро тарбия намоёнд.

Зулфия ҲАЙДАРОВА,
омӯзгори МТМУ №42, ноҳияи Фирдавӣ

НИШАСТ

Дар Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи Моёншоҳ Назаршоев бахшида ба 75 – умин солгарди устои факултаи илмҳои тиббӣ (химия) Худоев Курбонхусейн конференсияи илмӣ-амалӣ баргузор гардид.

Онро ректори донишгоҳ, доктори илмҳои физикаю математика, профессор Юсуфзода Гулзорхон Амиршоҳ ифтихор бахшид.

Муаллима Зебидамоҳ Каримова роҷеъ ба ҳаёт ва фаъолияти омӯзгор Курбонхусейн Худоев ва ноиби ректор оид ба илму инноватсия Таҳмина Содатқадамова аз хидматҳои устод дар масири илму сиёсат сухан ронданд.

Хидматаш бузург аст

Зунайда Раҷабова, муовини раиси Кумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон қайд кард, ки эшон баробари таълими фанни химия дар донишгоҳ, солҳои зиёд ба ҳайси ҷонишин ва баъдан раиси Кумитаи иҷроияи Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон фаъолияти густурда дошт. Бахусус, дар таъсис ва созон додани нахустин соҳори Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар вилоят қорҳои шоёнро анҷом додаст.

Шогирди устод Курбонхусейн Худоев, номзади илм Жола Олифтаева роҷеъ ба мавзуи «Усулҳои ҳосил намудани кислотаҳои гуминӣ аз ангиштҳои Тоҷикистон», устодон Акимбекова Х. ва Раҳмихудоева М. ва донишҷӯи фаёл Раҳмихудоева М. аз боби дастовардҳои факултети илмҳои тиббӣ сухан карданд.

Декани факултети илмҳои тиббӣ Булбул Имомназаров кори конференсияро ҷамъбаст кард.

Ҷ. ҚОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

► АЗ ТАҶРИБА

Хониши беруназсинфӣ имкон фароҳам меорад, ки хонанда матни ҳикоя ё афсонаро мустақилона хонда, мазмуни онро дарк кунад, қобилияти нутқи шифоҳӣ ва хаттиаш инкишоф ёбад, матни хондашро аз рӯйи сохтор муайян карда тавонад, дар асоси мазмуни матн савол гузошта, ба саволҳо ҷавоб гардонад.

Дар барномаи таълимии синфҳои 4-ум бо мавзӯҳои “Хуштар зи китоб дар ҷаҳон ёре нест”, “Аниси кунчи танҳои китоб аст” (муҳокимаи хониши беруназсинфӣ) вомерем. Дар ин дарс хонандагон “Рӯзномаи хониш”-ро ташкил намуда, ба мутолиаи китобҳои бадеӣ машғул мешаванд.

Ман дар синфе, ки дарс меғям, гӯшаи хониши беруназсинфӣ ташкил карда, дар як ҷевон китобҳои бадеии бачагонро ҷамъ овардам. Рӯйхати китобҳои гирдовардари тартиб дода, мақсад ва вазифаҳои ташкили ин гӯшаро ба хонандагон фаҳмондам. Таърихи гирифтани ва баргардондани китобҳои хондаи хонандагонро дар дафтари махсус қайд мекунам. Хонандагон баъди хондани китобҳои бадеӣ, аз ҷараёни сафед шакли китобча месозанд. Номи муаллифи китобро навишта, дар он шеърҳои ҳикояхоро бо расмҳои гуногун тасвир мекунам. Ҳар як китобе, ки хонандагон месозанд, дар ҷузъҳои онҳо нигоҳ дошта мешавад. Раванди китобхонии хонандагонро таҳлил ва натиҷагирӣ мекунам. Варақаи зеринро таҳия менамоем (бо хонандагон):

Хониши беруназсинфӣ муҳим аст

Фаъолият:

Кӣ?

Чӣ?

Дар

кучо?

1

Муаллиф

2

Номи матн

3

Жанр

4

Мазмуни асосии матн

5

Воқеа дар кучо

----- ба вуқӯъ омад?

6

Воқеа кай ба вуқӯъ омадааст?

7

Симоҳои асосӣ

8

Лаҳзаҳои, ки ба ман маъқул шуданд

9

Мавзӯ ва фикри асосӣ

№	Ному насаби муаллиф	Номи ҳикоя	Кай хондам	Чанд саҳифа дорад	Симоҳои асосӣ	Мавзӯ	Фикри асосӣ
1							
2							

Ба хонандагон тарзи ташкили “Рӯзномаи хониш”-ро нишон медиҳам. Хонандагон дар дафтар ҷадвали зеринро тасвир мекунам.

Хониши беруназсинфӣ имкон медиҳад, ки хонандагон оид ба матн ё китоби хондашон тарзи маълумот навиштанро омӯзанд. Фикри ақидаҳои худро оид ба матни хондашон баён намуда, хулосабарориро ёд мегиранд. Хонандагон барои навиштани иншо низ омода мешаванд.

Мунира ОДИЛОВА,
омӯзгори синфҳои ибтидоии муассисаи таҳсилоти миёнаи
умумии №13, ноҳияи Исмоили Сомонӣ

► ҲУСНИ БАЁН ВА ИМЛО

Донистани қоидаҳои забон ҳатмист

Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 «Дар бораи «Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва аломатҳои китобатии забони тоҷикӣ» ба ҳамаи шаҳри навоҳии вилоят тавасути идораҳои почта расонида шудааст.

Ба гуфти роҳбари дастгоҳи раиси ноҳияи Дарвоз Диловар Қосимӣ, дар қорхонаҳо, идораву муассисаҳо, мактабҳо ва муассисаҳои фарҳангии худуди ҷамоатҳои деҳоти Қалъаихум, Сағирдашт, Нулванд ва Вишҳарв табиғ ва омӯзиши қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва аломатҳои китобатии забони тоҷикӣ ҳуб ба роҳ монда шудааст. Дар ин қор қормандони эҷодии рӯзномаи ноҳиявии «Дарвоз» низ саҳмгузори мекунам.

Дар ноҳияи Ванҷ низ чунин қорабиниҳо оид ба омӯзиши қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ доир гашта истодаанд. Пайшанбӣ Шоев қайд намуд, ки ӯ ҳамчун муҳаррири

рӯзномаи ноҳиявии «Ватан» ва роҳбари маҳфили «Адибони ҷавони Ванҷ» мунтазам аз вазъи қорхонаҳо, идораву муассисаҳо, мактабҳои маркази ноҳия ва деҳоти водии Ванҷи Боло, Язғулом ва Вотхуд воқиф мегардад. Шиори овезаҳои сариқоҳӣ баъзан аз қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва аломатҳои китобатии забони тоҷикӣ нодуруст навишта ва истифода бурда мешаванд.

Мутахассисон ва омӯзгорони ҷавон, ҳатто дар қарлағҳо низ аломати нуқта мегузоранд, дар қучо, ки рост ояд, вергул ва дигар аломатҳои китобатиро менамоянд. Мутаассифона, аз қамқатӣ ва беэҳтиётӣ баъзе рӯзноманигорон низ ба чунин қамқатӣ роҳ медиҳанд. Аз қамқатӣ хотир, рӯзноманигорон, омӯзгорон ва қормандони қигар идораву муассисаҳо зарур аст, ки Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи «Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва аломатҳои китобатии забони тоҷикӣ»-ро қодикқатона аз худ намуна, минбаъд ба қатонависӣ ва қаҳланқори роҳ надиҳанд.

Сирониҳои ДИЛОВАР, рӯзноманигор, ноҳияи Дарвоз

қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва аломатҳои китобатии забони тоҷикӣ нодуруст навишта ва истифода бурда мешаванд.

Мутахассисон ва омӯзгорони ҷавон, ҳатто дар қарлағҳо низ аломати нуқта мегузоранд, дар қучо, ки рост ояд, вергул ва дигар аломатҳои китобатиро менамоянд. Мутаассифона, аз қамқатӣ ва беэҳтиётӣ баъзе рӯзноманигорон низ ба чунин қамқатӣ роҳ медиҳанд. Аз қамқатӣ хотир, рӯзноманигорон, омӯзгорон ва қормандони қигар идораву муассисаҳо зарур аст, ки Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи «Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ва аломатҳои китобатии забони тоҷикӣ»-ро қодикқатона аз худ намуна, минбаъд ба қатонависӣ ва қаҳланқори роҳ надиҳанд.

Сирониҳои ДИЛОВАР, рӯзноманигор, ноҳияи Дарвоз

► САЛОМАТӢ

Ёрии нахустини тиббӣ

Дар тақомули маънавии шогирдон ва омодагии онҳо ба ҳаёти фаъолият дар қатори дарсҳо ва қорабиниҳои гуногуни мактабӣ дарсҳои тарбиявӣ нақши муассиру қурсақар доранд.

Дарсҳои тарбиявӣ ба масоили муҳим, чун одоби қарқори шоиста, қиояи тартибот дар қойҳои қамъиятӣ, дастқии эҳтиқмандон, тавзеҳи оқоли ношоистаи қурӯҳҳои иртиқой, тарқии ҳунару ҳунаромӯзӣ ва монанди инҳо баҳида мешаванд. Масалан дастқии қамқигар, мақад ба ашқоси солқурдаву дардманд ва донистани қоидаҳои маъмули тиб ҳеле муҳим буда, дар дарсҳои тарбиявӣ вобаста ба масоили мақкур барқузор намунаи қуфтугуви баррасӣ муқид мебошад. Зарур аст, ки қар қонанда на танҳо аз қоидаҳои

мебозад, ҳатто, ба ҳаёти мамоти ӯ вобаста аст. Масалан, сари вақт ва уқдариқона бақтани заҳм ва қузоштани таҳтача қанқоми шикақтани устқон ҳаёти минбаъдаи инсонро қиғз мекунад. Ёрии нахустини тиббӣ, маҳсусан, дар се мақрид басо зарур мебошад: а) рафъ намуқани омили зараровар (қараёни барқ, паҳш қарқани ашёи қаронвазн) ё бароварқани қабрқиди аз қои ҳавфнок (об, қуқурӣ, қинои оташқигрифта, варта); б) ёри расондан вобаста ба ҳусуқияти осеб – беқо шудан, лат қурдан ё шикақтани устқон, беҳушӣ, сўқтани ягон қои бадан, заҳролудшавӣ, сармозанӣ, таъсири шуқи офтоб...); в) бетаъқир муқоқат қардан ба беморқона, қункти тиббӣ.

Қамқунин, қимни дарсҳои тарбиявӣ ба қонандагон таққид боқд қард, ки қар қас новобаста аз он ки дар оянда қадом қасбу пешақро соқиб шуданист, боқд аз қоидаҳои аввалияи тиббӣ оқай дошта бошад. Боқд доруқои маъмул (шиқастии таб, нерубақ-

ши қил, рафъсози дарди сар ва узвҳои қигар)-ро донист ва дар доруқуттии қонандон дуруст қобачо қард. Бо қуд қигрифтани баъзе доруқои маъмул ва пақтано доқа қанқоми саёқат ва сафар муқид ҳоқад буд. Донистани ҳусуқияти дақоии қиғқҳои тиббӣ барои қар шақс манқиятбор аст ва дар зарурат қорақар мешавад.

Дар дарси тарбиявӣ ташқили намонии сақнақо вобаста ба расонидани ёрии аввалияи тиббӣ муассиру хотирмон ҳоқад буд. Масалан, қонандае «аз қи афтода беҳуш мешавад». Ба ӯ қи тавр мақад боқд расонд? Нақаси сунъӣ, ба қаракат оварқани дасту по...

Солқои пешин, аз қумла, во-бақта ба расондани ёрии нахустини тиббӣ китобчақое тақти унқони «Инро боқд қар қас донанд» қоп ва дақтраси қамагон мешуданд. Имрӯз ба қопи чунин китобчақо, ки метавонанд дар дарсҳои тарбиявӣ мақриди истиқода қарор қигранд, боқ қам эҳтиқ ба миён омадааст.

Исқия ДАВЛАТОВА,
омӯзқори МТМУ №67-и
ноҳияи Сино,
Аълоқии маориқи Тоҷикистон

Кошифи асрори методикаи таълими математика

Дар арсаи таълиму тарбия насли наврас ва ҷавонон ва рушди илму фарҳанг нафароне ҳастанд, ки бо дониши пухта, маҳорати баланди касбӣ, меҳнати ҳалол ва сифатҳои наҷиби инсонӣ дар байни шогирдон, ҳамкорон, дӯстон ва пайвандон мақом, обрӯ ва манзалати хос до-ранд.

Доктори илмҳои педагогӣ, профессорони кафедраи методикаи таҳсилоти ибтидоии факултети таҳсилоти ибтидоӣ (собиқ факултети педагогика)-и Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣи Тоҷикистон ба номи Садрриддин Айний Тағоймурод Рачабов аз зумраи чунин шахсиятҳоаст. Шиносоӣ, ҳамкорӣ ва дӯстии банда бо ин инсонии шарифу донишманд, методисти варзидани соҳаи методикаи таълими математика 44 сол боз давом дорад. Тағоймурод 15 феввали соли 1954 дар деҳаи зебоманзари Чароғчи ноҳияи Ёвон, дар хонаводаи деҳқони заҳматкаш чашм ба олами ҳаётӣ кушодааст. Ӯ дар оила фарзанди нахустин буд. Бинобар ин, меҳри падару модар ва бобояш (хусусан, падараш ақои Бобокул, ки дар хурдсолӣ аз навозиши модар маҳрум шуда буд) ба ин тифл муҳаббати бештар доштанд.

Пас аз хатми мактаби миёнаи №9 ба номи А.П.Чехови деҳа Тағоймурод ҳуҷҷатхояшро ба факултети математикаи Институти давлатии педагогии шаҳри Душанбе ба номи Т.Г.Шевченко (ҳоло ДДОТ ба номи С.Айнӣ) аз рӯи ихтисоси математика-физика супорид.

Шавку ҳавас ва рағбати бе-
андоза нисбат ба фанҳои мате-
матикаю физика Тағоймуродно
водор намуд, ки аз курси дуюм
дар кафедраи физикаи Инсти-
тути политехникии Тоҷикистон

(холо Донишгоҳи техникики Тоҷикистон ба номи академик Осимӣ М.С.) ба сифати лаборант фаъолият намояд. Акнун дар назди ӯ ду масъулияти қалон меистод: яке мунтазам дар лексия ва машғулиятҳои амалии донишқадаи азизаш ширкат доштан, то ин ки дониши касбияшро аз ҷиҳати назариявӣ ва амалӣ мустаҳкам кунад, аз ғарафи дигар, ҳамчун лаборанти кафедраи физикаи донишқадаи политехникӣ дастуру супоришҳои мудири кафедра ва устодонро дар вақтҳои иҷро намудан. Бояд зикр кард, ки дар он солҳо бештари донишҷӯёни шӯъбаҳои рӯзонаи донишқадаю донишгоҳҳо майлу ҳаваси қор кардан надоштанд, ки сабабҳои объективӣ ва субъективӣ дошт.

Хангоми таҷрибаи омӯзгорӣ, ки дар курсҳои 4 ва 5-ум дар мактабҳои миёна мегузашт, Тағоймурод аз ҷониби устодони фанҳои тахассусӣ ва педагогикаи психология дастгирии ҳамаҷарафаи ӯро, ҳамагон дар симои ӯ педагоги асилро дарк карданд.

Ҳамин дониши хуб ва дар таҷрибаи педагогӣ фаъолияти шоиста нишон додан, дар корҳои ҷамъиятии факултет ва институт иштирок доштани Тағоймуродро устодон декани факултет, дотсент Э. Рӯзметов, мудири кафедра, дотсент А. Қодиров, дарк карда, ўро баъди супурдани имтиҳони давлатӣ (1976) ба вазифаи ассистенти кафедраи методикаи таълими математика барои кор даъват карданд.

Сабаби ба кафедраи методи-
каи таълими математика чалб
намудани Т. Раҷабов аз он ибор-
рат буд, ки то солҳои 80-уми
асри гузашта аз рӯи ихтисоси
методикаи таълими математика
ҳамагӣ се нафар устодони унвон-
дор (н.и.п., дотсентон Қ.Осимӣ,
А.Қодиров ва Т.Неъматов) буд-
данд. Бинобар ин, садорати фа-
култети математика, бевосита
декани факултет, устоди зиндаёд

Э.Рӯзметов ва мудири кафедраи методикаи таълими математика, шодравон А.Қодиров чанд нафар чавони болаёқатро ба кор даъват намуданд, ки Т.Рачабов яке аз онҳо буд. Ин чавони ғайратманд баъди се соли фаъолияти омӯзгорӣ (с.1979) ба аспирантура дохил шуд ва дар асоси мактаби Институти давлатии педагогии шаҳри Душанбе ба номи Т.Г.Шевченко (ҳоло ДДОТ ба номи С.Айни) ба Институти педагогии шаҳри Москва ба номи В.И.Ленин (ҳоло Донишгоҳи давлатии педагогии шаҳри Москва) дар кафедраи методикаи таълими математика вобаста карда шуда, рисолаи номзодиаш дар мавзӯи «Ташаккули маҳорат ва малакаҳои тадқиқотии ҳонандгон дар раванди таълими геометрияи мактаби асосӣ» тасдиқ карда шуд ва ба сифати роҳбари илмиаш қорманди масъули Вазорати маорифи ИҶШС В.А.Гусев таъйин гардид.

Давраи пурташвиш, бедор-
хобию ковишҳои олими оянда
аз хамин ҷо ибтидо гирифт.
Воқеан, захмату ранҷи ҷан-
динсолаи ӯ бенатича намонд.
Ҳамин худгудозӣ дар арсаи илм
буд, ки Т. Раҷабов соли 1989
дар Шӯрои диссертатсионии
Институти давлатии педагогии
шаҳри Москва рисолаи номза-
диашро бомуваффақият ҷимоя
кард ва сазовори дараҷаи ил-
ми номзоди илмҳои педагогӣ
гардид.

Профессор Т.Рачабов солҳои 1989-1993 ба ҳайси муаллими калон, солҳои 1993-2007 ҳамчун дотсенти кафедраи методикаи таълими математикаи факултети математика ва аз соли 2007 (бо пешниҳоди декани факултети педагогика, профессор А.Нуров) дар кафедраи методикаи таълими синфҳои ибтидоӣ дар вазифаи мудири кафедра то соли 2017 кор кард. Солҳои охир дар вазифаҳои дотсент ва профессори кафедраи методикаи таълими ибтидоӣ фаъолият дорад.

Т. Раҷабов дар баробари фаъолияти омӯзгорӣ дар донишгоҳ соҳлои тӯлонист, ки дар мактаби миёнаи таҳсилоти умумии №1-и ноҳияи Ёвон ба сифати ҳамкор аз ҷанни математика ва дар литсей барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе фаъолият менамояд. Хамин робитаи доимӣ ва мунтазам бо мактаб ва донишгоҳ ҷангони таҷрибаи омӯзгории донишҷӯён дар факултетҳои математика ва педагогика (ҳоло таҳсилоти ибтидоӣ) дар назди Т. Раҷабов, масъалаи навро ба миён овард: таҳқиқи тайёрии касбии омӯзгорони ояндаи математика вобаста ба талаботи замони муосир дар низоми кредитии таҳсилот. Вобаста ба ин масъала Т.Раҷабов дар мавзӯи «Асосҳои назариявӣ-методологии омодагии касбӣ-методии муаллимони ояндаи математика ба фаъолияти таҳқиқотӣ тибқи низоми кредитии таълим дар донишгоҳи омӯзгорӣ» дар Шӯрои яқҷояи химояи диссертатсияи номзадои докторӣ дар назди Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айний ва Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров (Шӯрои Россия) рисолаи докторӣ дифоъ намуд.

Профессор Т.Рачабов дар давоми 45 соли фаъолияти омӯзгорӣ дар донишгоҳ ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ қорҳои зиёди илмӣ-тадқиқотӣ ва методиро ба ҷой расондааст. Ба қалами ӯ 200 номгӯи асарҳои хурду калон, аз ҷумла, «Такрори математикаи мактабӣ» (қисми 1-2), «Қорҳои таҳсилоти аз ҷиҳати математикаи элементарӣ ва методикаи таълими математика», «Арифметика» (қисми 1-2), «Математика», «Ҳалли масъалаҳои типикӣ», (Дастури таълими), «Маҷмуаи тестӣ аз ҷиҳати» «Асосҳои назариявии математика дар синфҳои ибтидоӣ; Методикаи таълими математика дар синфҳои ибтидоӣ; Ҳалли масъалаҳои типикӣ; Практику-

ми математикаи мактабӣ (дар ҳаммуаллифӣ)», «Практикуми математикан мактабӣ» (Дастури таълимӣ), (дар ҳаммуаллифӣ), «Курси лексия аз методикаи таълими математикан синфҳои ибтидоӣ» (дар ҳаммуаллифӣ) ва ғайра тааллуқ доранд.

Таъкид бамаврид аст, ки аз ҷониби профессор Т.Рачабов се монография бо забони русӣ ба нашр расидааст, ки сазовори баҳои баланди донишмандони Россия гардидааст.

Устоди номвар ва олими варзида Т.Рачабов аз соли 2010 ба сифати мушовири китобҳои дарсии математикаи синфҳои 1-4 ғазолана ширкат дорад ва барои ба талаботи замони мувофиқ гардидани китобҳои дарсии синфҳои ибтидоӣ маслиҳатҳои судбахши худро дарег наметдорад. Тахти роҳбарии ӯ 2 нафар рисолаи номзодӣ дифоъ кардаанд ва ҳоло 3 нафари дигар дар арафаи ҳимоя мебошанд.

Афлотуни бузург гуфтааст: «Зинати инсон дар се чиз аст: илм, муҳаббат ва озодӣ». Бешак, ин гуфтаҳо ба шахсияти профессор Т. Раҷабов тааллуқ доранд.

*Абдулбоқӣ НУРОВ,
Корманди шоистаи
Тоҷикистон, доктори илмҳои
педагогӣ, профессор*

Талошҳои самаровар

Нигина Саъдоншое-
ва тачрибаи 26-солаи
омӯзгорӣ дошта, дар муассисаи
таҳсилоти миёнаи умумии №9-и
шаҳри Хоруғ дар синфҳои ибтидоӣ
ба хонандагон дониш меомӯзонад.
Ӯ пас аз хатми омӯзишгоҳи пе-
дагогии шаҳри Ҳисор фаёли-
яти омӯзгориашро дар мактаби
раками 12-и шаҳри Хоруғ оғоз на-
мудааст. Дар байни ҳамкорон бо
меҳнатдӯстӣ ташаббускориаш
савори эҳтиром аст.

Хар як омӯзгор баътаи (портфолио)-и таълимии муаллимаро варақ зада, аз корҳои ӯ, ки бешуморанд, дар ҳайрат меонад. Дар ин баста намунаи машғулиятҳои таълими, дарсҳои тарбиявӣ ва чорабиниҳои беруназсинфии гузаронидаи муаллима ҷой дода шудааст. Дар баробари фаъолияти омӯзгорӣ муаллима вақт ёфта, дар ҳусуси масоили гуногуни таълиму тарбия дар саҳифаҳои

нашрияхои вилоят мақолаҳои пурмухтavo ба таъб мерасонад. Ё мегуянд, ки «Муаллим набояд маводи таълимиро ба хонандагон накл карда диҳад, хулосаҳои тайёро баён намояд. Лозим аст, ки фикири хонандагон ба маводи хониш ҷалб шавад, то онҳо донишҳои ғирифтаашонро бо воқеаҳои мушоҳидакардаи худ муқоиса намуна, дар асоси онҳо баровардани хулосаи умумиро ёд ғиранд».

Н. Саъдоншоева муҳим будани таълими барномавиरो ба таври махсус зикр намуда, таъкид мекунад, ки ин намуди таълим дар хонанда андешаронии мустақилонаро тақвият медиҳад ва ӯ амалҳои пайдарҳамаи алоқамандро иҷро мекунад. Омӯзгори наовару ташаббускор дар тӯли 26 соли фаъолияти худ шогирдонии зиёдеро тарбия намудааст, ки онҳо дар соҳаҳои ғуногуни ҳоҷагии халқ содикона

хидмат мекунанд. Бархе аз онҳо пешаи омӯзгориро интиҳоб карда, дар таълимгоҳҳои гуногун аз пайи таълиму тарбияи насли наврасанд. Солиёни зиёд Н. Саъдоншоева роҳбарии шӯрои методи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 9-и шаҳри Хоруғро ба зимма дошт ва ба омӯзгорони ҷавон маслиҳатҳои судманд медод.

Мавсуф соли 1999 дар озмуни ҷумҳуриявии «Омӯзгори сол» иштирок карда, сазовори ҷойи сеюм гардидааст. Соли 2013 тариқи озмун ба Донишқадаи таълими ихтисоси ВМКБ дохил гардида, то имрӯз ҳамчун омӯзгори кафедраи таълими фан дар муассисаҳои томактабӣ ва ибтидоӣ қору фаъолият дорад.

**Соро САИДМУРОДОВА,
омӯзгори муассисаи
таҳсилоти миёнаи умумии
№5-и шаҳри Хоруғ**

Ycmog

*Ҳар лаҳза ба мо дастӣ мададгдор шав, устод,
Полеми забони ҳуши гуфтор шав, устод.*

*Қофилаи мо роҳи дарозе бикунад тай,
Ин қофиларо қофиласолор шав, устод.*

*Ту раҳбари мо бош, ки мо роҳ надонем,
Раҳгумзадаро наҷми шарарбор шав, устод.*

Мо ёр надорему мададгор надорем,
Моро ба ҷаҳон дилбару дилдор шав, устод.

*Рафтан натавонем дар ин бодияи уmr,
Неруи тану қуввати рафтор шав, устод.*

*Мо ташиналаби донишу шайдои саводем,
Андар сари мо абри гуҳарбор шав, устод.*

*Ин синаи мо хонаи гамҳои ҷаҳон аст,
Марҳам ба дилу синаи афгор шав, устод.*

*Насими ЗАМОН,
омӯзгор аз ноҳияи Рӯдакӣ*

▶ ЗАҲМАТҚАРИН

Аз шогирдӣ то
зинаи устодӣ

Мо дар як рӯз ворида мактаб шудем. Барои ман огози фаъолияти омӯзгорӣ буди духтарак тоза ба синфи якум қадам мегузошт. Дар ҷамъомади пагоҳи рӯзи диққати маро ӯ бо нигоҳи кунҷковона, лабони моил ба табассум, чехраи кушоду зебоаш ҷалб намуд. Муболиға намешавад, агар гӯям, ки то имрӯз ҳамон гуна кушодчехраву лабонаш моили табассум боқӣ мондааст. Ҳарчанд зиндагӣ нақши худаширо дар чехраи зебои ӯ гузоштааст, аммо хушҳолӣву дилзиндагиаш ҳамон барҷост.

Аз муаллими синфи якум дар бораи духтарак пурсон шудам. Гуфт Назокат ном дораду хонаашон ҳам он бинои сафеди пушти мактаб мебошад. Ҳамин тавр, шиносоии ману Назокат яктарафа оғоз гардид. Ҳарчанд ӯ дар паҳлуи мактаб зиста, шохиди чараёни рафту-омаду хониши хонандагон буд, ҳоло худаи хонандаи соли аввал буди ҳама чиз барояш наву ачиб менамуд. Он хангом касе наметонист, ки Назокат барои ҳамешагӣ ба остонаи мактаб қадам гузоштаву рӯзгориаш бо ин боргоҳи маърифат якумрӣ пайванд хоҳад буд.

...Дигарбора бо Назокат замоне аз наздик ошно шудам, ки соли 1987 мо соҳиби бинои наву дутабакаи мактаб гардидем. Бо нияту мақсади бештар сахмгузор будан дар омӯзишу парвариши шогирдон аз вазифаи ҷонишини директор озод шудаву хостам роҳбари синфи 6 - ум шавам. Аммо директори мактаб ба дафтари кораш даъватам намуда гуфт, ки бо синфи 10 “Б” мушкил дорем. Аз ин рӯ, шуморо роҳбари ин синф таъин мекунем, бовар дорем, ин вазифаро сарбаландона иҷро мекунед.

Ҳамин тавр, ман роҳбари синфе шудам, ки Назокат он чо меҳонд. Як соли ҳамкорӣ моро ба ҳам на танҳо чун устоду шогирд, ҳамчун ду рафиқ, ду дӯсти наздик ба ҳам овард.

Акнун шояд сӣ сол аст, ки харду канори ҳам ба омӯзишу парвариши шогирдон машғулем.

Хуб, чаро ман дар бораи Назокат менависам? Оғози фаъолияти омӯзгории Назокат ба даврони ҷунбишхуви нооромӣ, ҷанги шаҳрвандии солҳои 90 рост омад. Мушкilot зиёд буд, ҳатто мо чанд нафар омӯзгори ботачриба барои таъмини маоши хонавода худро ба ҳар кӯй задем, яке мардикор шуду дигаре Русия рафту сеюмӣ бозорнишин... Аммо Назокат ҷое нарафт, як по дар мактаб як по дар бозор, солҳои душвори зиндагиро пушти сар гузошт ва ба рӯзҳои босаодату фирӯз расид.

Ҳоло Назокат Муминова муовини директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №45, деҳаи Теппаи Самарқандии ноҳияи Рӯдакӣ мебошад.

Ҳарчанд ҳеҷ унвону ҷоизаву мукофоте надорад, ҳарчанд кори омӯзишу парвариш мушкilotи зиёде дорад, ҳарчанд мушкilotи иқтисодӣ дар кори омӯзгорӣ ҷой доранд, Назокат мисли ҳамешагӣ чехракушоду зиндадил, бо лабони моил ба табассум дилбастаи кори худ аст.

...Ҳанӯз ҳамкорему барои маслиҳату машварат наздам меояд, ҳарчанд кайҳо боз худаи шогирдони зиёдеро тарбия кардаву барояшон ҳаққи устодӣ дорад, нишоне аз бузургманишиву кибр дар рафтору гуфтораш пайдо нест, зеро ӯ аз мактаби зиндагӣ хуб сабақ андӯхтааст.

Назокат роҳбари навоар аст, пайваста дар омӯзишу ҷустуҷӯ мебошад. Ҳар барномаву чорабиние, ки дар мактаб баргузор мегардад, шукӯху ҷаззобияти худро дорад, зеро коргардону тартибдихандааш Назокат мебошад. Бо роҳбариву сарпарастии Назокат ҳаёти берун аз дарси шогирдон пурмазмуну шавқовар гардидааст. Барномаҳои рангину шавқоваре, чун “Қадбону”, “Маликаи Наврӯз”, “Ошпази сол”, конференсияҳои адабӣ-бадеӣ бахшида ба бузургони илму адаб, ҳафтаҳои озмунҳои фанӣ бо шукӯхи хос барпо мегарданд.

Ҳамчунин, бо роҳбарии Назокат хонандагони мактаб дар барномаву озмунҳои минтақавию ноҳиявӣ иштироки фаъол доранд. Ҳоло ӯ нияту нақшаҳои зиёде дар сар дорад. Мо бар ин боварем, ки ҳама нияту нақшаҳои амалӣ хоҳанд шуд.

Азимхон МАЛАХОВ,
омӯзгори мактаби №45,
ноҳияи Рӯдакӣ

▶ ЧЕХРА

Омӯзгори покизарӯзгор ва эҷодкор Асомуддин Вафой солиёни зиёде дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №4-и ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонӣ ба сифати омӯзгори забони русӣ ва дар як вақт ҳамчун ҷонишини директори муассиса оид ба бахши тарбия ифои вазифа кардааст.

Ахлоқи ҳамида, муомилаю муоширати хуш, маърифатмандӣ ва мададгориаш ӯро дар байни омӯзгорон ва аҳли ҷомеа сазовори хурмату эҳтиром гардондааст.

Асомуддин Вафой зодаи деҳаи зебоманза-

зиёди халкиро бадохатан кироат менамояд, ба адабиёти бадеӣ рағбати беандоза дорад, худ шеър мегӯяд.

Дар ҷакидаҳои хомаи ӯ назми халқӣ, вусъати содабаёнӣ ва самимияти андешаҳо бештар мушоҳида мешавад.

Дар шеъри ба мавзӯи НБО-и Роғун бахшидааш, ки саршори шодию фараҳ мебошад, аз ҷумла, бо ифтихор менигорад:

Барқи Роғун ифтихори миллат аст,

Файзбахшу иқтидори миллат аст.

Шухрати моро дучандон мекунад,

Ваҳдати миллат бароям сарват аст

ри Болодараи ноҳияи Даштиҷум (ҳозира Шамсиддини Шохин) буда, соли 1950 дар хонаводаи боғпарвар таваллуд ёфтааст. Ӯ баъди хатми мактаби миёна дар омӯзишгоҳи омӯзгории шаҳри бостонии Кӯлоб таҳсил намуда, солҳои 1969-1971 хизмати модар – Ватанро дар Ҷумҳурии Туркменистон сарбаландона адо кардааст.

Соли 1974 ба Донишгоҳи омӯзгории шаҳри Владимири Федератсияи Россия дохил шуда, ин мактаби олиро соли 1979 бо ихтисоси омӯзгори забон ва адабиёти рус хатм намудааст.

Боиси тазаккур аст, ки тамоми фаъолияти пурсамар ва доманадори ин устоди ташнаи илм ва дилбохтани забони русӣ дар муассисаи барояш азизу гиромӣ, мактабе, ки як замон ба ӯ устодони бурунмарзӣ аз забони русӣ сабақ медоданд, сипарӣ гаштааст.

Вафой шеърро дӯст медорад. Сухбати ӯ шеърборонро менамояд. Дубайтию рубоӣҳои

Тоҷикистонро чарогон мекунад.

(аз маҷмуаи «Шукрона»)

Навиштаҳои Вафой ба василаи рӯзномаю маҷаллаҳои даврӣ рӯйи ҷоп омадаанд.

Асомуддин Вафой муаллифи маҷмуаҳои «Рози дилҳо» (2005), «Насими Ганҷ» (2009), «Шукрона» (2013), «Меҳри Ватан» (2016), «Ҷавонӣ» (2020) буда, ҳаводорони худро пайдо кардааст.

Дар шеъри «Душанбе» бо муҳаббати самимӣ ва эҳсоси баланд шаҳри Душанберо «дили Ватан», «диёри зебо», «хонаи умеди кулли тоҷикон» меномад ва аз рӯз то рӯз ободу зебо гардидани он бо меҳр сухан мегӯяд:

Душанбе, пойтахти тоҷиконӣ,

Аҷаб шаҳри дилроизамонӣ.

Шукуфонӣ зи истиқлолу Ваҳдат,

Душанбе, фахри кулли тоҷиконӣ.

Даврони истиқлол ба Вафой рӯху илҳомӣ тоза бахшиду неруи илҳомашро афзуд.

Ба омӯзгори пуркор Асомуддин Вафой дар ҷодаи эҷод комёбиҳои нав ба нав таманно менамоем.

Пиралӣ ҚУРБОНОВ,

омӯзгори собиқадор,

Аълоҷии маориф ва илми Тоҷикистон,
ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонӣ

▶ КОНФРОНС

Ёде аз профессор Нуралиев

21-уми октябри соли равон дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бахшида ба 80-солагии доктори илми филология, профессор Абдусаттор Нуралиев дар мавзӯи “Масъалаҳои илм ва таҳсилоти журналистӣ дар шароити ташаккули рӯзноманигорӣ чандрасонаӣ” конференсияи ҷумҳуриявӣ баргузор гардид.

Дар оғози декадеи факултети журналистикаи ДМТ Абдулмуъмин Кутбудинов перомунӣ фаъолияти доманадор ва заҳмату талошҳои устод Абдусаттор Нуралиев дар рушди илми журналистикаи тоҷик суҳанронӣ намуд. Мавсуф таъкид кард, ки устод Нуралиев яке аз поягузори факултети журналистикаи ДМТ буда, дар таҳқиқи пажӯҳиш, таълифи рисолаҳои таълимию илмӣ ва тайёр намудани мутахассисони хирфай хидмати шоиста намудааст. Доктори илми филология, профессори кафедраи матбуоти ДМТ Мурод Муродов зикр кард, ки устод Абдусаттор Нуралиев дар ҷабҳаҳои гуногуни фаъолияти мактаби олий – пажӯҳишу таҳқиқ, таълиму тадрис, тарбияи маънавии ҷавонон ва амсоли инҳо заҳмати зиёде кашидааст. Мактаби илмӣ профессор Нуралиев дар тайёр намудани кадрҳои болаёқати илмӣ, ба шохроҳи илм ворид намудани ҷавонони илмдӯст дар пешравии

улуи журналистика ва филология шоистаи таҳсин аст. Зери роҳбарии устод 26 нафар рисолаи номзадӣ ва 3 нафар рисолаи докторӣ дифоъ намудаанд.

Мудири кафедраи телевизион ва радиомунавонии факултети журналистикаи ДМТ, номзоди

илми филология, дотсент Сангин Гулов аз ғамхориву дастгирӣ устод Нуралиев нисбат ба омӯзгори ҷавон ва донишҷӯён ёдовар шуда, зикр намуд, ки профессор Нуралиев дар беш аз 60 соли фаъолияти тавонист асарҳои зиёде таълимию илмӣ таълиф ва мактаби илмӣ худро созон бидиҳад.

Дар идомаи конференсия, профессори Донишгоҳи слава-

нии Русияву Тоҷикистон Шариф Муллоев, дотсенти Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Дилором Маҳкамова, намояндаи Ҷамъияти дӯстии “Тоҷикистон ва Қазокистон” Каиржан Курбанова ва дӯстону шогирдон дар бораи лаҳзаҳои

ибратбахши ҳаёт ва фаъолияти устод Нуралиев ҳарф заданд. Шоистаи таъкид аст, ки ба ифтихори 80-солагии устод Абдусаттор Нуралиев маҷмуае таҳти унвони “Муаллим Нуралиев” ба нашр расид, ки дар конференсия мазкур рӯнамоӣ гардид.

Амони МУҲАММАД,
донишҷӯи курси сеюми
факултети журналистикаи
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

► ТААССУРОТИ САҒАР

Дар муддати хеле кӯтоҳ Ш. Шохтемур ҳамчун арбоби намоёни сиёсӣ шинохта шуд. Ӯ хуб дарк мекард, ки бе ташкили мактабу маориф, тарбия намудани кадрҳои шоистаи педагогӣ ин соҳаро ба роҳ мондан нашоёд. Аз ин рӯ, хеле барвақт барои ташкил кардани мактабҳо (аввал дар Помир, ки заминаи амалӣ дошт) кӯшиш ба харҷ дод.

Соли 1909 дар деҳаи Хоруг нахустин мактаби дунявии русӣ кушода шуд, ки ҳадафаш «аз ҳисоби мардуми маҳаллӣ тайёр намудани нафарони босавод, аз ҷумла, тарҷумонҳо буд ва бо гузашти соли аввали таҳсил мактаб тавонист тавачҷуҳи аҳолиро ба худ ҷалб намоёнд... ва ин нишонаи боварии амиқ аҳоли имкони таъсиси интернати наздимақтабӣ ва зиёд намудани хонандагон гардид». Шириншоҳ Шохтемур яке аз фаъолони ҳамин мактаб ба ҳисоб мерафт. Маҳз дар замони роҳбарии ӯ як қатор макотиби олии ҷумҳурӣ, аз ҷумла, солҳои 1931 – 1932 барои тайёр кардани кадрҳои омӯзгорӣ дар шаҳрҳои Душанбе ва Хучанд донишгоҳҳои муаллимтайёркуни ва баъдан Донишгоҳи кишоварзӣ ба фаъолият шурӯъ карданд, ки то имрӯз шоғирдони зиёде тайёр кардаву дар ҳоҷагии халқи мамлакат хизмати босазо менамоянд.

Албатта, дар ин самт низ бо танҳои гом бардоштан хеле душвор буд ва дар ин масир ӯро як идда ҳаммаслаканаш, аз ҷумла, устод Садриддин Айни, Абулқосим Лоҳутӣ, Аббос Алиев, Саидризо Ализода, сиёсатмадорони шинохта Нусратулло Махсум, Чинор Имомов, Абдуқодир Мухиддинов, Нисор Мухаммад ва дигарон ҳамрозу ҳамдил ва ҳампахлу буданд.

Ин гурӯҳи ватанпаростон барои пайдории миллати тоҷик ва заминагузорӣ ба истиклоли он хизматҳои барҷаста карданд.

Дар замони истиклоли сиёсии кишвар арҷгузорӣ ба заҳматҳои ҷуни фидоӣни миллат ба таври шоиста амалӣ карда шуд.

Бо мақсади гиromидошти хотираи неки Ш. Шохтемур ва ба ифтихори ҷашни 30 – солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон нашрияи расмӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон – «Ҷумҳурият» низ дар ҳамкорӣ бо Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ВМКБ озмунро оид ба фаъолият ва қору пайкори ин фидокори миллат эълон дошта буд. Бино ба иттилои сармуҳаррири нашрия Қурбоналӣ Раҳмонзода, ба рӯнома тӯли қариб як сол 150 маводи олимону сиёсатмадорон, адибону рӯзноманигорон, омӯзгорон ва дигарон ворид

Ёди Қаҳрамони Тоҷикистон моро ба ҳам овард

Дар нигоҳ доштани асолати миллӣ, шиносондани миллати тоҷик ба оламиён як идда фидоӣне буданд, ки хизмати онҳо дар хотири мардум то абад боқӣ хоҳад монд. Яке аз онҳо Қаҳрамони Тоҷикистон Шириншоҳ Шохтемур аст. Ӯ соли 1929 Университети коммунистии меҳнаткашони Шарқро дар шаҳри Москва хатм намуд ва пасон дар вазифаҳои котиби масъули Кумитаи партиявии вилояти Тоҷикистон, солҳои 1929 – 1932 котиби дуҷуми Кумитаи Марказии Партияи Коммунистӣ (б) – и Тоҷикистон, солҳои 1933 – 1937 Раиси Кумитаи иҷроияи Марказии РСС Тоҷикистон кор кард.

гардид, ки аз ин 84 мавод ба таъб расид.

Нихоят озмун ҷамъбасти гардид ва мо як гурӯҳ ғолибону иштирокдорони ин сабақт ози-ми Бадахшон гардидем. Гурӯҳи дастандаркорони Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Кӯлоб моро бо нону намак ва чангу чағона пеш-воз гирифтанд. Аз чехраҳои гарму самимӣ ва истикболи

аст ва мусаллам аст, ки яке аз нишонаҳои давлатдорӣ забон маҳсуб меёбад.

Дар идомаи сафар ба ноҳияи Шугнон, мо - ҳайати меҳмононро муовини раиси вилоят Н. Амирбекзода ва раиси ноҳияи Шугнон Ҷ. Ҷумъазода ҳамроҳӣ карданд. Тамошои «Чашмаи Носири Хусрав», ки орзуи деринаи аксарият буд, моро хушҳол гардонд.

хуши дӯстони ҳаммаслакамон дилҳо фарахбор гардиданд. Дар ноҳияи Дарвоз тахти сар-вари раиси ноҳия Саидбурхон Абдурахмонзода гурӯҳи моро боз ҳам бо шеърӯ таронаву су-ханони меҳромез истикбол ги-рифтанд. Дар ин чанд соли охи-роҳи байни ноҳияҳои Дарвоз ва Шамсиддини Шохин мумфарш гардидаву табиати атроф боз ҳам ба дили кас рӯҳ мебахшад. Ҳангоми ба ноҳияи Рӯшон ра-сидан боз ҳам садои мусиқии кӯхистонро шунида, ба вачд меомадем. Раиси ноҳия Фаррух Додихудоев бо хушнудӣ иб-рози дошт, ки сафари мо ба Рӯзи за-бони тоҷикӣ рост омад, ки фоли нек аст, зеро Ш. Шохтемур низ барои нигоҳ доштани милла-ти соҳибзабон заҳмат кашида-

Ҳамчунин, осорхонаи шоир дар сахни чашма бори дигар аз бузургии ин адиби шинох-таи тоҷик далолат намуд. Ба ҳамроҳон боздиди хонаи пада-рии Шириншоҳ Шохтемур ба ҳайси хонаи урфии мардуми Бадахшон аҷаб гуворо ва дар айни замон ҳайратовар буд. Зеро бо мурури солҳо ашӯи он тағйир наёфтаву дар ҳучраи на чандон қалон нигоҳдорӣ мешуд. Либосҳои қаҳрамон, чархдег, чархи ресмонресӣ, дуки матоъбофӣ ва дигар ашӯи рӯзгори модари қаҳрамон маҳфуз мондааст. Назира Ами-бекзода аз хусуси бошандагони ин хона маълумот дода, афзуд, ки ҳар кунҷу канори он ба худ вазифаи муайян, аз ҷумла, ҳар кас ҷойи нишасти худро дошт.

Дар сахни осорхонаи қаҳрамон бо гурӯҳи пайвандону хона-дагони мактабҳои гирду атроф ҳамсухбат шудем. Дар суҳбат маълум гардид, ки Рукмина Шохтемурова дар синфи даҳум мехонаду аз ҳоло ба таҳқиқи қору пайкори бобокалонаш шурӯъ намудааст. Вай арз кард, ки бо Академияи хурди илмҳо робита дорад ва меҳодад дар оянда дар риштаи таърих таъ-лим гирифта, доир ба фаъоли-яи рӯзгори қаҳрамон кори илмӣ анҷом диҳад.

Маросими ҷамъбасти озмун дар Театри вилоятии мусиқӣ - мазҳакавии ба номи Меҳрубон Назарови шаҳри Хоруг бо шукӯҳу тантанавӣ қалон баргу-зор гардид. Раиси вилоят Ёд-гор Файзов зимни шодбошии меҳмонон аз хизматҳои шоёни Шириншоҳ Шохтемур бори ди-гар ёдовар шуда, кадрҳои ӯро бо унвони баланди Қаҳрамони Тоҷикистон аз тарафи Пешвои миллат нишони арҷгузории бе-мисл маънидод кард.

– Агар абармардоне чун Шириншоҳ Шохтемур дар за-мони худ миллатро дифоъ на-мекарданд, шояд мо ба чунин рӯзҳои хушу хуррам намераси-дем, - иб-рози дошт Ё. Файзов.

Намояндаи Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Хуршед Сафарзода қайд кард, ки Ш. Шохтемур аз зумраи фарзандони бонангу но-муси миллат аст, ки мавҷудияти миллати бумиро собит намуд ва бо ҷоннисорҳои хеш аз нестшавӣ ҳимоя кард, ки ин худ қаҳрамонист. Сардабири на-шрияи «Ҷумҳурият» Қурбоналӣ Раҳмонзода доир ба гиromи-дошти фарзонафарзандони миллат тавассути ибтикороти

идораи нашрия, махсусан, гуза-ронидани чунин озмунҳо ҳарф зад. Ҳамчунин, Шоири халқии Тоҷикистон Назри Яздонӣ, му-дири шуъбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи дастгоҳи раиси вилояти Сугд Тоҷибой Султонӣ, сармуҳаррири рӯзномаи «Хатлон» Носирҷон Маъмурзода аз ҷоннисорҳои Ш. Шохтемур, тавачҷуҳи на-шрия ва Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ВМКБ дар масъалаи баргузор намудани чунин як озмунӣ пурмуҳтаво изҳори қаноатмандӣ намуданд.

Барои инҷониб моёи ифтихор он буд, ки бори дуюм ба ВМКБ сафар доштам. Ҳанӯз соли 2013 бо роҳнамоии сармуҳаррири нашриямон Н. Нурализода дар ҳайати гурӯҳи қорамандони ВМИ ҚТ барои иштирок дар ҷаласаи сайёри вазорат ва бори дигар ҳамчун иштирокчи оз-мунӣ нашрияи «Ҷумҳурият» дар ин вилоят будам. Дар сафари аввал бо собиқ омӯзгори мате-матикаи давраи мактабиамон Б. Амирбеков, ки 25 сол пеш ба ватанашон – шаҳри Хоруг кӯч баста буданд, вохӯрдм. Дафъаи дуюм бошад, бо ду на-фар ҳамсабаки донишгоҳии бадахшонӣам - Сабохат Худо-ёрбекова ва Себақ Каримзода вохӯрдм, ки аз чунин иттифок афтоданҳо шоду масрурам. Дар сафари дуюм ҳини боздид, суҳбату вохӯрӣ ва гуфтугӯҳо миёни дӯстон дарк намудам, ки Бадахшон дар ҳама соҳаҳо рушд кардааст. Муҳим он аст, мардум тинҷу ором осудаанд, ки ин худ бахти бузургест.

Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»
Душанбе – Хоруг – Душанбе

► АРҶГУЗОРИ

Мувофиқи қарори маҷлиси ваки-лони халқи шаҳри Ҳисор аз 30 июни соли 2021, муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №60 ба номи шоири зин-даёд Ҳидоятуллох Раҳмонӣ гузошта шуд. Ҳидоятуллох Раҳмонӣ дар ин муасси-са чандин сол ҳамчун омӯзгор кор кар-да, дар таълиму тарбияи насли наврас ва сохтмони бинои мактаб саҳми назаррас гузоштааст.

Шодравон ҳабдах сол (солҳои 2000 -

2017) дар вазифаи котиби масъули бахши Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон дар шаҳри Ҳисор кор кард. Соли 2018 аз ҷаҳон даргузашт.

Ҳидоятуллох Раҳмонӣ аз худ китобҳои назму насрии «Ғазалшаҳд», «Файзи умр», «Зақоти хусн», «Шоми ситораҳо», «Як роҳ андеша», «Дар суҳбати Ҳакималӣ», «Модарнома», «Гулдухтари Ҳисорӣ»,

«Шабоханг», «Ҷоми меҳр», «Ишқ ва тухмат», «Тумори ишқ»-ро ба мерос мондааст.

Ба хотири гиromидошти шоир Ҳидоятуллох Раҳмонӣ ва ба номи ӯ гу-зоштани МТМУ №60 - и шаҳри Ҳисор, 18-уми октябр ҷамъомади тантанавӣ доир гардид. Дар ин ҷамъомад ади-бон Ато Мирхоча, Азизи Азиз, Парда

Ҳабиб, Султонмуроди Одина, Ҳакималӣ Назаралӣ, Саидмурод Расули аз дӯстиву ҳамкориҳо ва лаҳзаҳои ҷолиби ҳаёти худ бо Ҳидоятуллох Раҳмонӣ ёдоварӣ кар-данд.

Дилбар РАҲМОНӢ,
омӯзгори МТМУ №60
ба номи Ҳ. Раҳмонӣ,
шаҳри Ҳисор

► СҮТВОРӢ

Рафтию бо рафтани
худ қалбҳоро сӯхтӣ

Яздонкул Мавлонов, журналисти собикадори ТВ «Симо»-и шаҳри Панҷакент, 19.10.2021 дар 69 - солағӣ аз олам даргузашт. Ӯ чанд соли охир аз бемории саратон ранҷ мекашид. Ин рӯзноманигори асил ва хушқалам тамоми умри пурсамари худро ба хидмати мардум бахшидааст. Ӯ дар нашрияҳои «Зарафшон», «Ҳақиқат», «Чашмаи меҳр» ва «Симо» дар давоми солҳои гуногун кор карда, пайваста хабару мақола ва гузоришҳои ҷолиб менавишт ва дар рушди матбуот дар як гӯшаи адабпарвари диёр ҳиссаи сазовор мегузошт. Соле чанд дар вазифаи муҳбири махсуси ҳафтаномаи «Омӯзгор» дар водии Зарафшон фаъолияти пурбор дошт. Яздонкул Мавлонов дар давоми солҳои охир дар ТВ «Симо»-и шаҳри Панҷакент ба сифати роҳбар ва муҳаррир кор мекард. Дахҳо барномаву матлаби ҷолибу дидани ва дархӯр ба дарди ҷомеаро омодаву пешкаши хонандагону бинандагон намудааст.

Ӯро дар Панҷакент мардум ҳамчун ҷавонмарди маҳфилоурою хушсухбат низ мешинохтанду эҳтиром мекарданд.

Ёди неки ин рӯзноманигори варзида ва инсонии шариф дар дилҳо абадан боқӣ хоҳад монд.

ҚАЛБИ МОРО СҮХТӢ

Дар вафоти нобаҳангоми рӯзноманигор
Яздонкул Мавлонов

Лоласон андар қанори дашту саҳро сӯхтӣ,
Дарди мо афзун намудиҳо даворо сӯхтӣ.
Сухбати ҷонпарваратро доштӣ аз мо дарег,
Дар азии ҳеҷи ҷамъи ошноро сӯхтӣ.
Солҳо пайдо намудӣ нони худро аз қалам,
Ҳомаи худ, яъне ганҷи бебаҳоро сӯхтӣ.
Будӣ дар базми садоқат чираю отаиҷабон,
Бо ҳамин отаиҷабоният саропо сӯхтӣ.
Аҳли дилро қардӣ армонӣ ба ёди рӯи худ,
Дар ҳаёли ҳеҷи Сомову Садоро сӯхтӣ.
Гавҳари қимматбаҳое будиҳо рафтӣ зи каф,
Бо гуруби ҳеҷи Хуриеди саборо сӯхтӣ.
Ҷисми худро сӯхтӣ дар қӯраи андуҳу дард,
Дар замин дарёю дар гардун сафоро сӯхтӣ.
Об мерезад зи ҷашми мо чу рӯди Зарфишон,
Рафтию бо рафтани худ қалби моро сӯхтӣ.

Исмоил ЗАРИФӢ,
шоир

Аҳли эҷоди нашрияи “Омӯзгор” аз даргузашти ҳамкасби худ, рӯзноманигори собикадору шухратёр Яздонкул МАВЛО-НОВ андуҳгин буда, ба аҳли онла ва пайван-дони марҳум ҳамдардӣ баён мекунанд.

► ТАВАҶҶУҲ

Донишгоҳи давлатии Данғара

озмуни ишғоли вазифаҳои холиро дар кафедраҳо барои соли таҳсили 2021-2022 ба таври зерин эълон менамояд:

№ б.т.	Номгӯи кафедраҳо ва бахшҳо	Номгӯи вазифаҳо ва ҷойҳои холи		
		Профессор	Дотсент	Саромӯзгор
1	Кафедраи педагогика ва таҳсилоти ибтидоӣ	-	-	1
2	Кафедраи таҳсилоти томактабӣ ва раваншиносӣ	-	1	-
3	Кафедраи идораи минтақавӣ ва география	1	1	-
4	Кафедраи тарбияи ҷисмонӣ ва мудофияи граждони	-	-	-
5	Кафедраи химияи умумӣ ва таҳлилий	1	-	1
6	Кафедраи математикаи олий ва технологияҳои иттилоотӣ	-	-	1
7	Кафедраи физикаи умумӣ ва технологияҳои таълимӣ	-	1	-
8	Кафедраи биология ва бехатарии экологӣ	1	-	1
9	Кафедраи назарияи иқтисодӣ ва рушди сайёҳӣ	-	1	-
10	Кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ ва андозбандӣ	-	1	-
11	Кафедраи технология ва таъмини сифати маҳсулоти саноатӣ	-	1	-
12	Кафедраи дизайн, насосҷӣ ва индустр. муд	-	1	-
13	Кафедраи электротехника ва таъмини соҳавии барқ	-	1	1
14	Кафедраи лоиҳакашӣ ва барномасозии компютери соҳавӣ	-	1	-
15	Кафедраи забонҳои аврусиёғӣ ва муоширати байнифарҳангӣ	-	1	-
16	Кафедраи системаи компютерӣ ва ҳифзи иттилоот	-	1	-
17	Кафедраи агроэкология, механикони ва технологияҳои кишоварзӣ	1	-	-
18	Кафедраи коркарди маҳсулоти кишоварзӣ ва тибби байторӣ	-	1	1
19	Кафедраи боғдорӣ ва ҳифзи растани	1	-	-
20	Кафедраи забон ва адабиёти тоҷик	1	1	1
21	Кафедраи рӯзноманигорӣ, телекоммуникатсия ва радиотелевизионӣ	-	1	-
22	Кафедраи назария ва амалияи забони англисӣ	-	1	1
23	Кафедраи забон ва адабиёти рус	-	1	-
24	Кафедраи фанҳои муҳандисӣ ва сохтмони гидротехникӣ	-	1	-
25	Кафедраи сохтмони деҳот ва зебосозии шаҳр	-	1	-
26	Кафедраи геология ва коркарди нафту газ	-	1	1
27	Кафедраи молия ва фаъолияти бонкӣ	-	1	-
28	Кафедраи иқтисоди инноватсионӣ ва тичорати соҳавӣ	-	-	-
29	Кафедраи фаъолияти ҳифзи ҳуқуқ	1	1	-
30	Кафедраи идораи давлатӣ ва таърихи умумӣ.	1	1	-
31	Кафедраи фанҳои гуманитарӣ	-	1	1
32	Кафедраи менеҷменти истеҳсолӣ ва инноватсионӣ	-	1	-
33	Кафедраи иқтисодиёти ҷаҳон ва технологияҳои иттилоотӣ	-	1	-

Муҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳо 10 рӯз аз санаи наشري эълон оғоз карда мешавад. Номгӯи ҳуҷҷатҳо: ариза ба номи ректори муассиса, нусхаи шиноснома, нусхаи дипломҳои дараҷаи таҳассусӣ, варақаи шахсӣ, шарҳи ҳол. Нишонӣ: ш. Данғара, к. Марказӣ, 25. E-mail: Muzafarov.davron@mail.ru. Телефонҳо барои тамос: 907-77-76-02; 918-28-54-94.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи гумшудаи А №620446 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 1991 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №75-и ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе ба Азимова Шарофат Раҳмонбердыевна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-ШТА №0135080 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 1991 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №75-и ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе ба Ибрагимова Мунавара Исламовна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи БП №779147, ки онро соли 1980 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии

№61-и ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе ба Маликов Мирзо Ҳайталиевич додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи АБ №091334, ки онро соли 1999 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №43-и ноҳияи Рӯдакӣ ба Олимов Зикрулло Нарзуллоевич додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТУ №0013823, ки онро соли 2014 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №35 ба номи Юсуфбеков Рустамбеки ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе ба Худойдодов Рустама Низомуддинович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи

Т-ШТУ 0501914, ки онро соли 2013 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №55-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе ба Маҳмудов Фирдавс Ҷамшедович додааст, эътибор надорад.

Дипломи гумшудаи ДИ №102386, ки онро соли 1985 Университети давлатии Тоҷикистон ба номи В. И. Ленин (ҳоло Донишгоҳи миллии Тоҷикистон) ба Ғулом Муҳаммад Ғулом Расул додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-ШТУ №0567877, ки онро муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №6-и ноҳияи Ховалинг соли 2012 ба Наимова Зумрат Ҳикматуллоевна додааст, эътибор надорад.

Сафобахши ҳақон омӯзгор аст.

ОМУЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Почтаи электронӣ: omuzgor@inbox.ru
Сомонаи ҳафтанома: www.omuzgor-gazeta.tj

Сармуҳаррир
Ноилшоҳ НУРАЛИЗОДА

Ҳайати М. ИМОМЗОДА, Э. НАСРИДДИНЗОДА, Н. САИД, М. САЛОМИЁН, Г. ҒАНИЗОДА, Д. ҚОДИРЗОДА, таҳрир: Н. СОБИРЗОДА, Ф. РАҲИМӢ, А. МУРОДӢ (ҷонишини сармуҳаррир), Н. ОХУНЗОДА (котиби масъул)

Суроға: 734025, ш. Душанбе, х. Айни - 126, Телефонҳо: қабулгоҳ – 225-81-55, ҷонишини сармуҳаррир – 225-81-58, котибот – 225-81-57, муҳосибот – 225-81-61

«Омӯзгор» тахти рақами 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Қумитан илози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хотири ҷандандешӣ маводе низ ба таъби мерасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифон ҳамфикр набошад ва барои онҳо масъулият ба уҳда нагирад.

Навбатдори шумора Ҳ. ҲОМИД

Ҳафтанома дар матбааи нашриёти комплекси «Шарқи озод» ба таъби расид. | Индекси обуна – 68850 | Адаби нашр: 37571 нусха | Таррох: С. Ниязов | Ҳуруфчинон: С. Саидова ва Д. Забиров

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта баргарида намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳои дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифаи компютери илозиан 14 (фосилаи 1,5) – и ҳарфи Times New Roman Tj. қабул менамояд.